

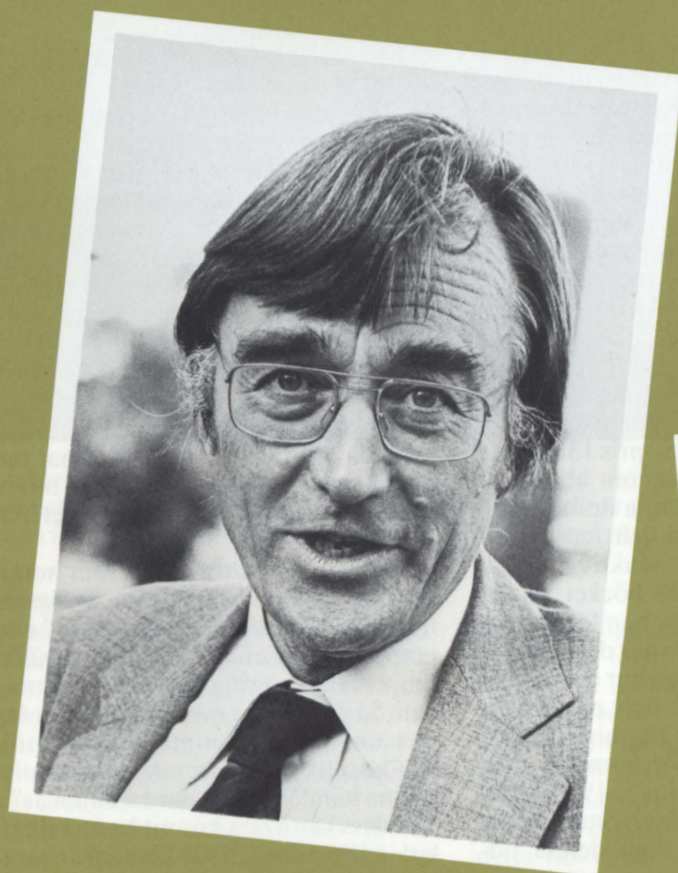
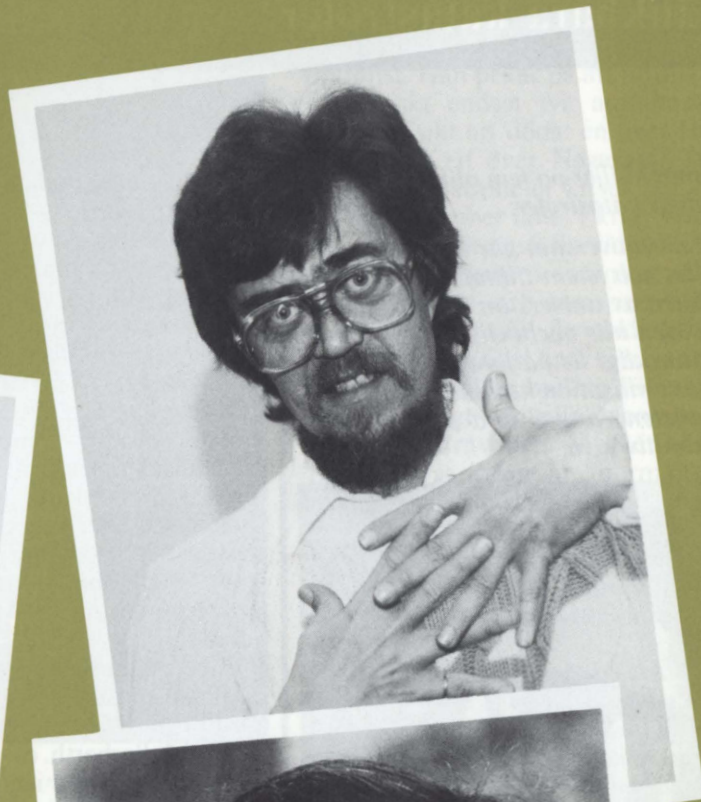
SÖKAREN

NR 5

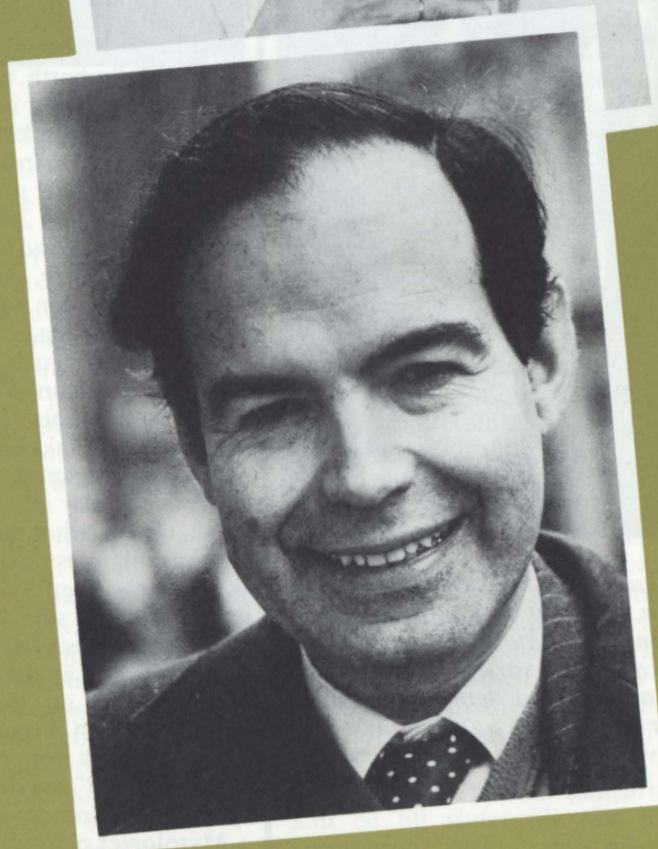
1983 ÅRGÅNG 20

PRIS 12:00 inkl. moms

Shali Parsons

James Robertson

Edward de Bono

Människan på jorden

i ISAAC ASIMOV'S perspektiv

Tänkbara katastrofer som hotar mänskligheten

Asimov skiljer på fem olika grader av möjliga katastrofer:

- Hela universum går under.
- Vårt solsystem tillintetgörs, medan resten av universum förblir intakt.
- Jorden blir obebodlig.
- Mänskligt liv på jorden utplånas.
- Vår civilisation krossas och mänskligheten tvingas leva på en ytterst primitiv nivå.

"Det kan faktiskt vara så", skriver Asimov, "att det inte finns en enda överhängande katastrof som inte kan undvikas. Och i varje fall ökar chanserna att undvika dem om vi djärvt skådar katastrofen i ansiktet och försöker värdera riskerna med den."

Hur säker, eller osäker, är människans existens på jorden – fränsett det pågammala faktum att vi alla, som individer, skall dö? Vår art är gammal: dess ursprung förlorar sig i det förgångnas töcken, men vi inser att vi härstammar ur lägre livsformer. Min farfars-farfarsfarfars - - - far var en djurhanne helt enkelt. Gläfs! Och mormorsmormorsmormors - - - mor var en pilsk djurhona. Våra anor är just inte stolta, men fascinerande. Vi är dock Universums barn, eller Livets barn.

Mänsklighetens början finns alltså långt, långt tillbaka i urtiden. Men hur är vår arts framtid? Är dess existens hotad?

Isaac Asimov har skrivit en bok som på svenska fått namnet *Katastrof*? (Ordfront 1982, elegant översatt av Roland Adlerberth, ca-pris 138:-, 349 sidor) där han går igenom alla katastrofer som skulle kunna drabba civilisationen och mänskligheten. – Asimov är en oerhört produktiv författare. Han har över 200 böcker på sitt samvete. Mest känd är han för science fiction-berättelser, såsom den s k Stiftelse-trilogin. Men han har också skrivit i vetenskapliga ämnen; på svenska finns "Svarta hål och kosmiska ägg". I Sökaren har han förekommit med "Asimovs följsats" (nr 5, 1980, slut), ett spirituellt, elakt kåseri om några av de besynnerligheter som denna tidskrift överflödar av.

Nå, finns det hot mot vår, eller våra efterkommandes, existens? (Asimov skriver hela tiden "vi" och "oss" om de människor som förhoppningsvis kommer att leva, när vi en gång är borta! Kanske är det ett exempel på vår oförmåga att föreställa oss vår egen död, som Freud observerade?) Nog finns det hot, men Asimov är optimist. "Vi" överlever – ty vi har hjärna att minimera alla risker!

Mytologier och siare har ofta förutsagt världsundergången. Den välbe-

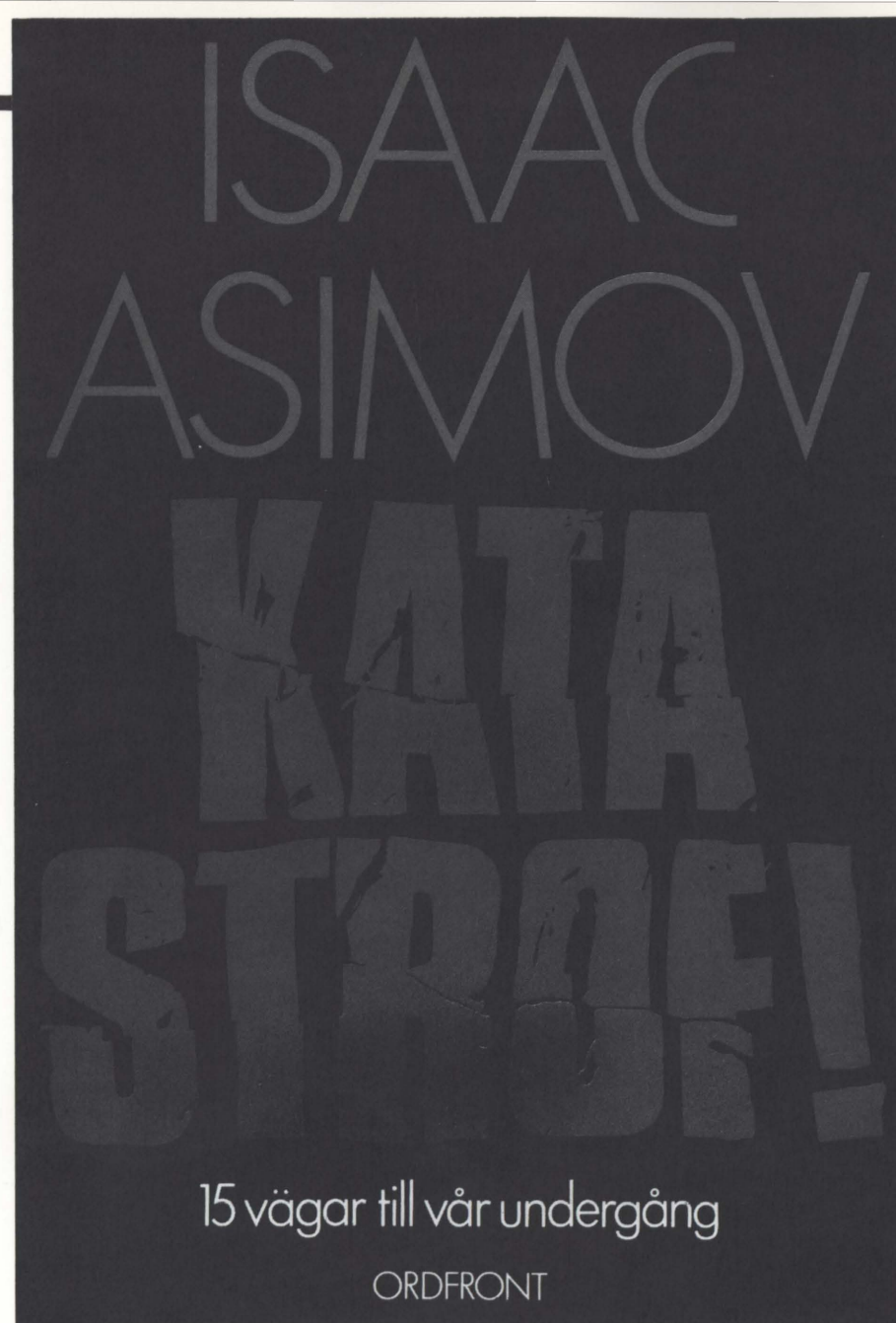
kante Jesus från Nasaret trodde exempelvis att den skulle inträffa under hans egen livstid eller strax efter. Men alla de olika datumen för ragnarök har passerat medan världen har bestått. (Hurra för det!)

Men visst tycks vår tillvaro osäker. Kanske slocknar solen. Kanske krockar någon stor komet med vårt rymdskepp jorden. Kanske får vi en klump antimateria i skallen så att vi förvandlas till gammastrålning. Kanske uppslukas vi av rymdens svarta hål, som osynliga närmar sig vår jord. Allt det där, och många andra möjliga hot, är värt viss eftertanke. Och tänker efter åt oss gör Isaac Asimov.

Nog går det väl åt helsicke med "oss" till slut? Vi kommer inte att finnas i evighet. Förr eller senare dör ju i alla fall solen, om inget annat tar kål på oss. Fast kanske har vi då blivit så intelligenta att vi kan lämna det här solsystemet.

Många av de katastrofer som hotar vår art ligger i en mycket avlägsen framtid. "Universums värmedöd" exempelvis kan enligt Asimov inträffa "minst tusen miljarder år" i framtiden. Så den kan vi rycka på axlarna åt. Och universums sammandragning till ett "kosmiskt ägg" tror Asimov skulle kunna hända om "så där en biljon år". Till dess kan vi ha hunnit ha åtskilligt kul i tillvaron. Och vår kära sol är bara medelålders ännu och har "miljarder år kvar" att lysa så livsfrämjande som nu.

Men skulle inte någon planet, eller åtminstone en farlig meteor, kunna stöta samman med oss, eller med vår sol, här i världsrymden, där vi håller till? Knappast. Risken är mindre än liten, den är praktiskt taget obefintlig. Ty avståndet i världsalltet är så väldiga, och även de stora himlakropparna är så små. Visst kan jorden få litet närliggande rymdgrus och fula stenar i ansiktet, men det mesta förintas

Isaac Asimovs budskap är att rymdens svarta hål, solens sammanbrott, genetiska katastrofer och liknande är helt obetydliga risker jämförda med den mycket mera närliggande faran för ett kärnvapenkrig.

genom friktionen mot jordatmosfären (månen däremot, den stackaren, har ju ingen atmosfär och är följaktligen ärrig i fejsen) och det som ibland blir kvar åstadkommer på sin höjd lokala katastrofer, men ingenting som hotar vår arts överlevnad.

Att varelses från rymden skulle kunna komma hit i sina "flygande tefat" och ta makten över jorden, det tror inte Isaac på ett ögonblick. Tefat hör till de ting som hans intellekt bestämt avvisar.

Den kosmiska strålningen då? Den är jättedårlig i sig, den kan ödesdigert påverka våra arvsanlag. Men, skriver Isaac Asimov, även om strålningen ökar, "finns det naturligtvis ingen orsak att anta att atmosfärens skyddande inverkan någonsin skall svika oss". Men senare kommer han in på hotet mot ozonlagret i jordatmosfären. Fluorerade kolväten som drivga-

ser i oskyldiga sprayflaskor kan skada och till slut förstöra det ozonlager som finns cirka 25 kilometer ovanför jordens yta. Detta ozonlager släpper inte igenom den farliga ultraviolette strålningen och skyddar på så sätt jorden. Om ozonlagret allvarligt försvagas, då skadas livet på jorden. Men inte heller detta hot oroar vår författare nämnvärt.

Nya sjukdomar, som sätts på oss av mikroorganismer, då? Kan de hota vårt varande? Nej, vi skall kunna klara dem, tror Asimov – i synnerhet om vår civilisation med dess medicinska teknik består – vi har ju samlat så mycket vetande om infektionssjukdomar och sätten att bekämpa dem att de knappast kan tänkas ta kål på oss som art. Människan är ju, till skillnad från (de andra) djuren, *intelligent*!

Varken de stora djuren eller de små djuren utgör något allvarligt hot mot

oss. Inga andra livsformer kan tänkas utrota människan. Den enda art som vi har anledning frukta som ett hot mot vår existens är människan själv. Men det hotet är å andra sidan ansenligt. Det kan hända att vi själva ordnar vår begravning. Kanske sker det i ett *sista krig*. Vapnens förstörelsekraft är som bekant numera så stor att den kan förinta hela mänskligheten. Militära ledare har alltid begått misstag, erinrar Asimov. Numera kan faktiskt militära och politiska ledares inkompetens leda till slutet både för civilisationen och mänskligheten, även om ingen medvetet strävar efter detta. Men kommer mänsklighetens självmord verkligen att inträffa? Asimov är optimist. Han pekar på att hittills har ju faktiskt endast två atombomber fällts i avsikt att döda: en över Hiroshima och en över Nagasaki. Trots svåra internationella kriser har inga fler atombomber fällts i krig. Vissheten om det fasansfulla lidande som följer i kärnvapnens spår vore alltför svår att bära – och angriparen löper alltid risken att själv förvandlas till en hög aska. Hittills har kärnvapnens existens gjort krig mellan supermakterna omöjligt – hittills. Men allt fler stater får kärnvapen. Mycket hänger på om deras ledare är "normalt förnuftiga". En galen Hitler med kärnvapen i arsenalen skulle mycket väl kunna skicka oss alla in i evigheten – om inte hans underlydande vägrade utföra den ödesdigra sista ordern förstås.

"Uppenbarligen", skriver Asimov, "är det enda helt säkra sättet att undvika ett kärnvapenkrig att förstöra alla kärnvapen, och än kan man kanske hoppas på att världen besinnar sig och genomför en sådan åtgärd innan vi har kärnvapenkriget över oss."

Men Isaac Asimov tar upp hotet om kärnvapenkrig på bara några få sidor i sin 349-sidiga bok. I stället ägnar han gladlynt uppmärksamhet åt osannolika katastrofer och åt katastrofer som kan inträffa/kommer att inträffa i en framtid långt bortom det nu vari vi har vår existens. Asimov är ingen varnare, utan en underhållare. Han roar oss med populärvetenskapliga spekulationer om "15 vägar till vår undergång". Men han lämnar inte läsaren oberörd. Han sätter oss på plats i det gränslösa universum, så ofattbart, hisnande stort i tiden och i rummet, så gigantiskt i sina komplicerade former, så gudlöst farligt att leva i, så skräckinjagande hotfullt, men ändå så till synes tryggt, fredligt och stabilt i det lilla hörn där man själv har sin varelse.

De sinande naturtillgångarna då, kan de bli slutet för oss, för vår civilisation? Nej, understryker Asi-

Forts på sidan 36

"Det har aldrig under de senaste fyra miljarder åren förekommit någon katastrof som varit drastisk nog att påverka livets utveckling, och risken för att det i framtiden skulle inträffa någon sådan är utomordentligt liten."

Våra gamla myter berättar ofta om världsomfattande katastrofer som gjorde slut på allt eller nästan allt liv. Det är mycket troligt att dessa myter bygger på mindre omfattande katastrofer, som överdrevs allt mer när de traderades som minnen, och än mer när de övergick till legender.

Så till exempel föddes de första högkulturer i floddalar, och floddalar kan understundom drabbas av fruktansvärda översvämningar. Om en speciellt svår sådan svepte fram över hela det område som dalborna kände till (och de tidiga högkulturens människor hade en högst begränsad föreställning om jordens verkliga storlek), måste detta ju förefalla dem som ett slags världsundergång.

Det verkar som om de gamla sumererna, som bodde kring Eufrats och Tigris nedre lopp i nuvarande Irak, tycks ha råkat ut för en särskilt svår översvämning omkring 2800 f Kr. Den gjorde tillräckligt starkt intryck på dem och åstadkom tillräckligt stora skadeverkningar på deras värld, för att de efteråt skulle datera saker och ting "före Syndafloden" och "efter Syndafloden".

Så småningom växte det fram en sumerisk legend om syndafloden. Den finns i världens äldsta kända epos, historien om Gilgameš, kung i den sumeriska staden Uruk. Denna träffar under sina äventyr bland annat Utnapisjtim; han och hans familj var de enda som överlevde syndafloden, i ett stort skepp som han hade byggt.

Gilgamešeposet blev populärt och spreds också utanför området för den sumeriska kulturen och de högkul-

turer som följde efter den i Tigris-Eufrat-området. Den nådde judarna och sannolikt också grekerna; i varje fall inkorporerade båda dessa folk en syndaflodesthistoria i sina myter om jordens begynnelse. Historien om Noa och hans ark lär väl vara alltför välkänd för att behöva berättas här.

I många sekler godtogs allt som berättades i bibeln som Guds egna ord av nästan alla judar och kristna, och betraktades alltså som bokstavligt sant. Man var tryggt övertygad om att det någon gång under det tredje förkristna årtusendet måste ha inträffat en världsomfattande översvämning, som förintade bokstavligt talat allt liv.

Detta fick vetenskapsmännen att utgå från att de olika tecken till förändringar de kunde upptäcka i jordskorpan allesammans var följder av den våldsamma förstörelsen som drabbat jorden under denna planetomfattande översvämning. När det började verka som om syndafloden inte räckte till som förklaring till alla dessa förändringar, låg det frestande nära till hands att föreställa sig att det måste ha förekommit flera olika katastrofer med periodiska mellanrum, en lära som döptes till katastrofteorin.

Den rätta tolkningen av de fossila fynden av utdöda djurarter och de härledningarna som skulle leda fram till utvecklingsläran fördröjdes en hel del genom denna teori. Så till exempel menade den schweiziske naturforskaren Charles Bonnet (1720–93) att fossiler faktiskt var rester av utdöda arter som en gång existerat, men trodde att de hade dött i en eller annan av de planetariska

katastrofer som då och då härjade vår planet. Noas syndaflojd var bara den senaste av dessa. Efter varje katastrof brukade frön och andra överlevande rester av livet före katastrofen utvecklas till nya och högre former. Det var som om jorden var en svart tavla och livet ett meddelande på tavlan som ideligen suddades ut och skrevs dit igen.

Katastrofteorin vidareutvecklades av den franske anatomen baron Georges Cuvier (1769–1832), som kom fram till att fyra katastrofer, varav syndafloden var den senaste, kunde förklara samtliga fossil. Men allt eftersom man fann fler fossil, behövdes det allt fler katastrofer för att rensa bort gamla arter och bana väg för nya. År 1849 konstaterade Cuviers elev Alcide d'Orbigny (1802–57) att det tarvades inte mindre än tjugosju katastrofer för att få allt i ordning.

Men d'Orbignys lära blev katastrofteorins sista flämmande dödsryckning som en del av vetenskapen. Allt eftersom man upptäckte fler och fler fossil, och det gångna livets historia kunde utarbetas mer detaljerat, stod det allt klarare att det bara inte kunde ha förekommit några katastrofer av det slag som Bonnet och Cuvier räknade med.

Visst har det förekommit stora omvälvningar i jordens historia, omvälvningar som påverkat livet en hel del, vilket vi så småningom skall bli varse, men det har aldrig inträffat någon katastrof så monumental att den gjorde slut på allt liv och tvingat livet att börja om från början igen. Var man än drar ett streck och säger: "Här har vi en katastrof", kan man ändå alltid finna massor av arter som klarade sig genom perioden i fråga utan några förändringar och utan att påverkas det ringaste.

Det är uppenbart att livet har existerat kontinuerligt på vår planet, och inte en enda gång sedan det dök upp första gången för över tre miljarder år sedan finner man några tydliga tecken till ett avbrott över hela linjen. Det förefaller som om jorden under hela denna period har varit befolkad av ett rikt överflöd av levande varelser.

År 1859, bara tio år efter d'Orbignys katastrofräkning, gav den engelske naturforskaren Charles Robert Darwin (1809–82) ut sin bok *Om arternas uppkomst genom ett naturligt urval*. Här framlade han det vi numera brukar kalla "utvecklingsläran", som i stället räknar med en långsam förändring av arterna genom eoner av år, utan några katastrofer och återfödelser. Den stötte i begynnelsen på ett förbittrat motstånd från folk som kände sig skandaliserade av det sätt varpå den motsade vad som står skrivet i Första Mosebok, men segrade så småningom.

Än i dag finns det massor av människor som är helt bundna till en bokstavlig tolkning av Bibeln och helt omedvetna om de vetenskapliga bevisen, och i ren okunnighet går till storms mot utvecklingstanken. Men det kan inte råda det ringaste vetenskapliga tvivel om att utvecklingen är ett faktum, även om det återstår en hel del att diskutera om detaljerna i de mekanismer som har åstadkommit den. Ändå håller syndaflodestlegenden och människors längtan efter dramatiska historier fortfarande föreställningen om katastrofteorier av ett eller annat slag levande, men numera utanför vetenskapens ramar.

Så till exempel bygger den fortsatta lockelsen hos Immanuel Velikovskys idéer åtminstone delvis på den katastrofteori han predikar. Det ligger något dramatiskt och spännande i bilden av hur Venus kommer flygande mot oss och stoppar jordens rotation. Det faktum att detta går stick i stäv med alla den celesta mekanikens lagar oroar på intet sätt de människor som låter sig ryckas med av sådana historier.

Velikovsky framförde från början sina idéer för att söka förklara den bibliska legenden om hur Josua fick

solen och månen att stå stilla. Han är dock villig att gå med på att det är jorden som roterar, och hävdar alltså att det var jordens rotation som måste ha stoppat den gången. Men om jordrotationen plötsligt bara upphörde, så som antyds i den bibliska berättelsen, skulle allt på vår jord fara iväg ut i rymden.

Till och med om jordrotationen hejdades gradvis, med en inbromsningsperiod på ett dygn eller så, så som Velikovskys apologeter numera hävdar – för att förklara hur allting kunde stanna kvar på sin plats – skulle rotationsenergin ändå omvandlas till värme och jordens alla hav skulle börja koka. Och om jordens hav kokade allesammans vid tiden för uttåget ur Egypten, är det svårt att fatta hur jorden kan ha ett så rikt havsliv i dag.

Även om vi bortser från kokningen, kan man ju undra hur stor chansen är att Venus, sedan jordens rotation har upphört, skulle kunna påverka jorden så att den drar igång rotationen igen i samma riktning som tidigare och med exakt samma rotationstid – på sekunder! – som tidigare.

Många astronomer är högst förvirrade och frustrerade inför det grepp den här sortens nonsensdravel har om så många människor, men de undervärderar katastrofteoriernas lockelse. De undervärderar också de flesta människors naivitet i naturvetenskapliga sammanhang – särskilt då hos personer som har fått en god utbildning i icke naturvetenskapliga ämnen. Faktiskt brukar naturvetenskapligt okunniga "bildade" människor ha lättare än andra för att falla för pseudovetenskaperna, eftersom blotta det faktum att man har en högre utbildning i till exempel litteraturhistoria ger personen i fråga en falsk och överdriven bild av hans eller hennes förmåga att bedöma och förstå saker också på helt andra områden.

Det finns en del andra katastrofteorier som även de tilltalar de naturvetenskapligt naiva en hel del. Så till exempel finner alla påstående om att jorden då och då plötsligt kantrar över, så att det som tidigare var polarområde blir tempererade till tropiska regioner och vice versa, alltid villiga lyssnare. På så sätt kan man ju till exempel förklara varför en del sibiriska mammutar tycks ha frusit ihjäl så plötsligt. Det räcker tydligen inte för fantasin att tänka sig att mammutarna gjorde något så enkelt som att trilla ner i en isspricka eller sjunka ner i ett iskallt träsk. Därtill kommer att även om jorden verkligen kantrade över, skulle ett tropiskt område inte bli fryskallt på ögonblicket. Värmeförlust tar tid. Om pannan i ett hus plötsligt slocknar en kall vinterdag, tar det faktiskt sin tid innan inomhustemperaturen hinner ner till fryspunkten.

Dessutom är det komplett otroligt att jorden skulle kunna kantra på det viset. Jordrotationen har åstadkommit ett slags ansvällning kring ekvatorn, som får vår planet att uppföra sig som ett jättegyskop. Vi känner mycket väl de mekaniska lagar som styr ett gyroskops rörelser, och den mängd energi som skulle tarvats för att få jorden att kantra över är enorm. Det finns ingen som helst tänkbar källa till ett sådant energiuppbåd, bortsett från en planetarisk inkräktare utifrån, och vad Velikovsky än påstår har vi inte sett skymten av någon sådan under de senaste fyra miljarderna, och det är ytterst otroligt att en sådan skall dyka upp inom hela vår överblickbara framtid. - - -

Vi kan faktiskt lugnt generalisera. Det har aldrig under alla de senaste fyra miljarder åren förekommit någon katastrof som varit drastisk nog att påverka livets utveckling, och risken för att det i framtiden skall inträffa någon sådan, som har sin orsak enbart i planetens egen mekanik, är utomordentligt liten.

Noas ark. (Ur Schedels Welchronik, Nürnberg 1493.)

SHALI PARSONS: – I Sverige sker fantastiska förändringar!

Av ÅSA FREIJ

Tredje representanten för Briarpatch

Shali Parsons har varit i Sverige. Under ett par månader reste han runt och berättade om hur man lyckas i affärer – visserligen inte utan att anstränga sig, men genom att göra det man tycker är roligt och strunta i tillväxt. Och ska man tro vad Shali säger, så behöver det inte finnas någon arbetslöshet – det visar småföretagarkedjan Briarpatch i USA.

Shali är den tredje representanten för Briarpatch som besöker Sverige under bara ett år. Briarpatch är en lös sammanslutning av några hundra småföretagare i San Franciscoområdet, vilka sätter livskvalitet, dvs glädje, sunda produkter, god service, enkelhet, ärlighet och vänskap, före ekonomisk vinst och materiell tillväxt. Både trots och tack vare denna filosofi har man fått framgångsrika och stabila företag.

De andra "briars" som gästade Sverige är Michael Phillips, en av författarna till boken "Ärliga affärer" (se Sökaren 1, 1983!) och Roger Pritchard (Sökaren 9, 1982). Phillips har t o m varit här tre gånger – han har hållit föredrag på konferensen "Levande företag i en ny tid" och besökt framför allt stora företag och organisationer.

– De ville höra mig, därför kom jag, förklarade han, annars vänder vi oss mest till "gräsrötter".

Själv är Shali en äkta gräsröt, som

senast deklarerade en årsinkomst på 24 000 kronor, bor på en vind över en vävarstuga och äger ingenting. Men han stortrivs och anser sig ha en helt tillfredsställande standard. Hans jobb är att vara konsult inom den unika företagsammanslutningen.

Sverige är långt framme

Shali upplyste att han var i Sverige av två skäl, som sammanfaller till ett: Det sker alldeles särskilda och fantastiska förändringar just i Sverige, och så har svenskar, representanter för "den svenska förändringstrenden", bett honom komma hit.

Shali ser Sverige som ett land som är mitt uppe i en process och långt framme i medvetandeutveckling. Ett tecken på detta är, menar han, att 200 personer från Sverige har besökt Briarpatch – det är långt fler än från något annat land.

– Ni vet bara ännu inte riktigt vad ni söker, säger han och ler vänligt bakom skägg och glasögon.

Ändå menar han att svenskar både är mycket intresserade av och väl förstår den ideologi som finns hos Briarpatch. Det är bara *en* sak han upptäckt att vi har svårt att tro på, och det är att man kan ha roligt i affärslivet.

– Men det har man inom Briarpatchföretagen, försäkrar han. Det är faktiskt ett av de första buden hos oss. Det är t o m så att formella sammanträden och konferenser är förbjudna.

Viktiga kontakter knyts i stället på fester, danser och utflykter. Knytkalas – i dubbel bemärkelse – är hörnspelare i Briarpatches affärsliv. De brukar gå till så här:

– Vid en första runda presenterar alla sig och sina företag – ofta är närmare ett hundratal personer närvarande. Sedan går man ett varv till, där var och en talar om vad han behöver. Nästa vända brukar göra mig nästan rörd, för då pågår bland hundra personer ungefär femtio samtal som leder till nyttiga, ekonomiska och trevliga kontakter.

– Någon säger att han behöver en skrivmaskin, och en annan svarar att han har en extra som han kan sälja eller låna ut. Någon behöver en lastbilstransport, någon vill sälja ett parti lökar. Någon behöver goda råd: – Jag sitter fast i det här bokföringsproblemet. Är det någon som haft en liknande situation och kan berätta hur den löstes?

– Så kan det låta. Och frågaren blir sällan utan hjälp, förklarar Shali.

Han berättar också att skattemyndigheterna sett med litet oblika ögon på den här hjälpsamheten, men han menar att det faktiskt inte är fråga om ren byteshandel, utan om just hjälpsamhet. Ingen hjälper någon annan på villkor att han får något i utbyte eller ens med detta som baktanke. Man bara har denna livsfilosofi, en praktiserad andlighet. Utan att man talar om religion finns likheten med den zenbuddhistiska livsinställningen där, bl a i sättet att förhålla sig till arbete: Gör det du tycker är roligt och tyck det du gör är roligt!

Det finns också ett riktigt buddhistkloster inom det geografiska område där de flesta briarpatchföretagen ligger. I klostret gör man också affärer, succéartade sådana. Man bakar bröd, har gett ut en brödbakarbok, som blivit bestseller, och driver en restaurang. Författaren till succéboken återfinns alltid troget och glatt som det anstår en zenbuddhist vid sin ständiga syssla – att torka av borden.

En positiv trend

Shali Parsons är övertygad om att trenden i de flesta länder går mot större ärlighet, ansvar och intresse för verklig livskvalitet. Briarpatchföretagen är en återspeglning av detta.

Han stöder sig bl a på en tjugo år lång undersökning som gjorts vid Stanford Research Institute i Kalifornien. Den visade att de "inifrånstyrda" människorna ökar, medan de "utifrånstyrda" minskar i rask takt.

De inifrånstyrda är de som vill leva i enlighet med sina egna idéer om vad som är ett bra liv att leva i stället för att styras av omvärldens uppfattning, de är inriktade på personlig utveckling, följer sitt samvete, sätter mänskliga relationer före vinst, tar ansvar och engagerar sig i t ex freds- och miljörelser. De utifrånstyrda är kort sagt de vinst-, pryl- och statusorienterade. (Se Sökaren 7 – 8, 1981!)

Parsons har idel lovord för Sverige:

– Ni är minst 5 – 10 år före övriga världen, säger han. Svenskarna är medvetna om att det måste bli en drastisk förändring i det ekonomiska tänkandet, byggd bl a på medvetandet att jordens resurser är ändliga och att den sk tillväxtmodellen har spelat ut sin roll.

Shali Parsons kom till Sverige på inbjudan av sex svenskar, vilka oberoende av varandra bett honom komma. Shali satte dem i kontakt med varandra – det är sånt som kallas "networking" – och så bildade de en kommitté.

Programkalendern fylldes med bokningar, och Shali reste kors och tvärs i landet och pratade med kommuner, skolfolk, kooperativ, arbetsmarknadsfolk, näringslivsrepresentanter, gräsrötter, miljöpartister.

I maj ska han återkomma till Sverige. Kontaktperson är Eva Meyerson, Albatross 78, Gamla Brogatan 9, 3 tr., 111 20 Stockholm, tel. 08-21 56 21 (även bokhandeln Vattumannen).

Shali Parsons menar att samhället bör satsa på småföretagare. Sådana har varit en nedvärderad grupp, som fått kämpa hårt utan det stöd och den uppskattning de förtjänar. Men de har stort värde. De skapar många arbetstillfällen. "Låt ungdomarna lära av dem! Småföretagandet är en resurs när det gäller att motverka arbetslösheten", säger han. Foto Per Sellmann

LATERALT TÄNKANDE

EDWARD DE BONO vill lära oss tänka i sidled

Reportage ÅSA FREIJ

Den gamla logiken räcker inte

– En skottkärna med hjulet vid stödbenet i stället för där framme, vad finns att säga om den? Ja, inte mycket positivt för de flesta av oss. Den är opraktisk, ostadig, i stort sett bara felkonstruerad och inte särskilt lämpad för sitt ändamål.

Det var ett av de exempel som Edward de Bono, experten på kreativt tänkande, började med, när han höll ett seminarium i Industrihuset, Stockholm, den 22 februari i tidningen Marknadens regi.

Exemplet illustrerade hur vi tenderar att bara tänka i gamla banor – och dessutom negativt – och hur vi är mer eller mindre låsta i sådana mönster. Barn brukar vara de minst "logik-låsta". Barn som tillfrågats om användningen av den konstiga skottkärnan har svarat både mer positivt och mer kreativt än vuxna.

Ett barn sa: "Den är jättebra om man ska tippa saker över en kant, för då kan man köra längre fram och kan lättare tippa." Ett annat barn: "Det är bra att hjulet sitter där, om man kör i lera, för då kan man lätt nå det med foten och peta bort lera."

Det är sådana här sidospår i tankandet som Edward de Bono vill lära oss.

För sådant kreativt tänkande räcker det inte med den gamla logiken. Hur omsorgsfulla och ambitiösa vi än är i vårt logiska tänkande, är vi inte kreativa, om vi är kvar i gamla spår. Vi måste koppla oss fria från de gamla spåren för att kunna komma på nya lösningar, nya idéer.

Intelligensfällan

– Vi kan inte tänka kreativt, sa Edward de Bono. Inte ens de intelligentaste kan det i allmänhet. Det är en svår vanföreställning att om man har hög intelligenskvot (IQ), så kan man också tänka. Vi tror gärna att den som har hög IQ inte *behöver* förbättra sitt tänkande och att den som har medelmåttig IQ inte *kan* förbättra det. Denna alltför höga värdering av intelligensen kallas ibland *intelligensfällan*. Det finns många aspekter av den. En är att mycket intelligenta personer ofta använder sin intelligens bara för att stödja eller bevisa sina egna åsikter. Och ju skickligare de är att tänka ut försvar för sina meningar, desto mindre finner de anledning att djupare utforska saken. De blir låsta i sina egna åsikter, oförmögna att se efter vad ämnet mer kan ge.

de Bono berättade att det i Kanada finns en elitskola för mycket intelligenta elever. Endast en av 70 sökande tas in där, och man måste ha en IQ på över 150 för att komma in, alltså verklig topp-IQ. Men i den skolan har man funnit att mycket intelligenta människor inte är några goda tänkare – så man har börjat undervisa sina elitelever i konsten att tänka.

De högintelligenta tänker i allmänhet logiskt i gamla mönster. I skolan vet de hur de ska svara för att tillfredsställa läraren, och de bedriver framgångsrikt sina studier. Men att tänka kreativt är något annat än att tänka logiskt. Det är något som vi måste lära oss.

Som bevis på hur föga användbart intelligent tänkande ofta är, nämnde de Bono att mängder av intelligenta människor röker, trots all information om riskerna.

Världskänd

Edward de Bono är engelsk läkare, psykolog och författare till 22 böcker och känd i många länder, där man tagit upp hans undervisningsprogram i tänkande. I Sverige är han förvänsvärt litet känd – även om en bok av honom finns översatt till svenska. Nu har han i alla fall varit här och bland annat hållit seminarium i kreativt tänkande – eller *lateralt* tänkande, som han föredrar att kalla det. Detta ord betecknar ett slags tänkande i sidled, dvs ett alternativt tänkande, nya, friska infallsvinklar, nya utgångspunkter för att lösa problem.

Vi behöver, understryker de Bono, nya sätt att se inom alla områden, i affärer, i politiken och även i det personliga livet.

Lateralt tänkande är att bryta gamla mönster och finna lösningar någon annanstans än där man vanligen finner dem med hjälp av logik. Ett exempel på tänkande i gamla mönster är tron att det inte går att säkra fred eller lösa internationella konflikter på annat sätt än genom ökad upprustning med allt värre förstörelsevapen, fastän det kan finnas verkliga lösningar i idéer utanför de gängse tänkesätten.

Lateralt tänkande ger ofta geniala lösningar, men enkla. De är av samma typ som man finner i roliga historier – oväntade men egentligen självklara!

Lateralt tänkande handlar mycket om nyfikenhet, om vilja att upptäcka och om att använda mentala resurser för idéutveckling, förnyelse.

Många alternativ

I stället för att lita till stel logik försöker man med lateralt tänkande

att se så många alternativ som möjligt. När man har flera alternativ, har man större frihet än när det gäller att ta ställning för eller emot en enda handlingsväg. Att se alternativa vägar är att se möjligheter. Och möjligheter är något mycket viktigt – ja, det är *nummer ett*. Det är vår förmåga att se möjligheter som avgör om vi ska kunna överleva.

De överallt framväxande alternativrörelserna ser de Bono som ett hoppfullt tecken för framtiden. Han är optimistisk och menar att vi troligen går en underbar framtid till mötes, bara vi klarar de närmaste femtio åren. Under den tiden måste många gamla tanke- och handlingsmönster brytas.

Glimt i ögat

de Bono talade snabbt och övertygande och med hjälp av snabba skisser – ofta med en glimt i ögat.

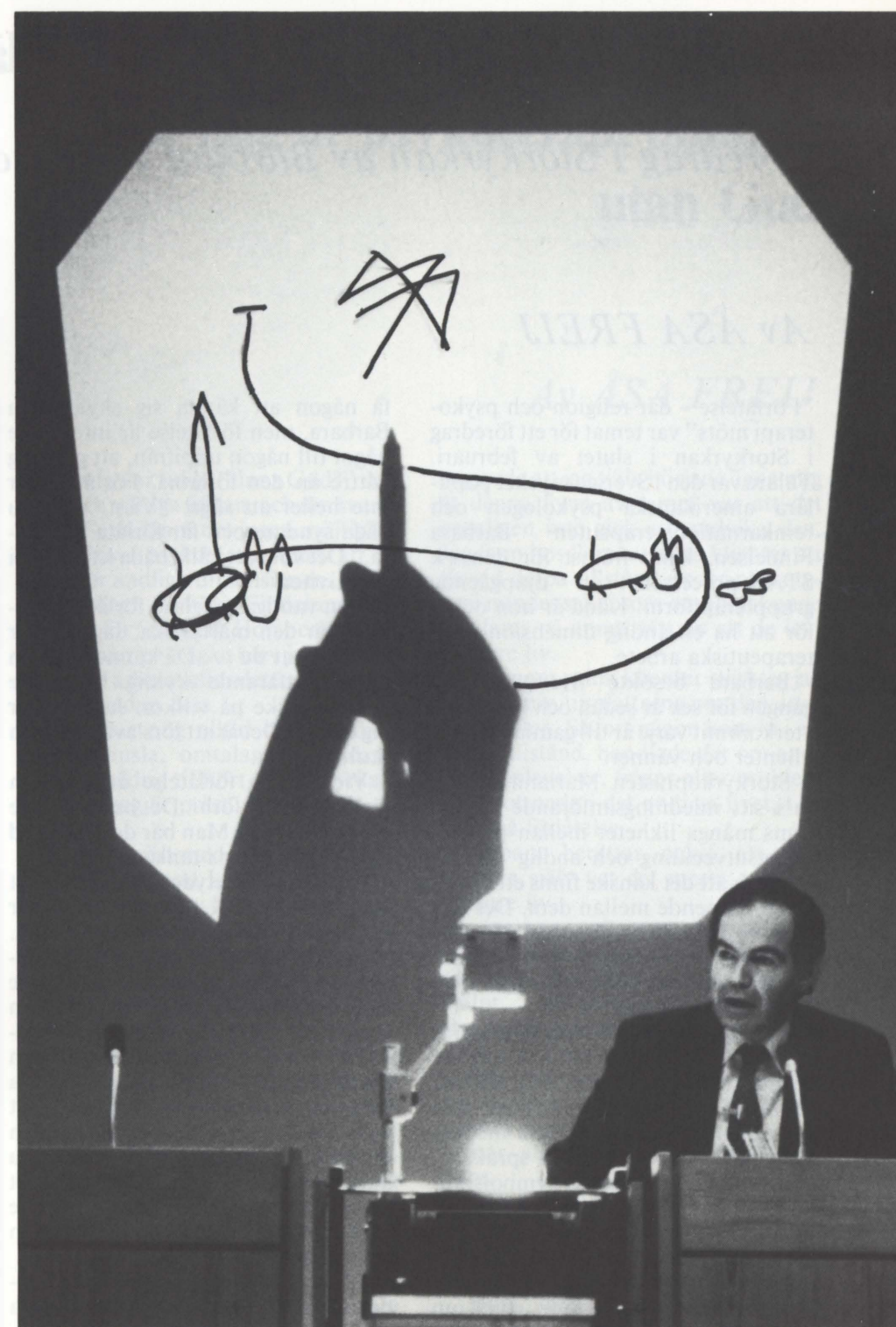
Han berättade bl a en incident om sig själv för att belysa det gamla mönstertänkandet: Han skulle stänga av väckningssignalen på klockradion i ett hotellrum. Men när han tryckte ned den vanliga stoppknappen, hände ingenting. Och signalen fortsatte vilken knapp han än tryckte på – t o m när han drog ur sladden. Efter en stund, när situationen var smått desperat, kom han på att det var *den andra* väckarklockan, som han för säkerhets skull ställt på ringning, som pinglade!

Den enkla vardagshändelsen var, menade han, ett typexempel på hur vi tänker ur gamla erfarenheter. Den visar också hur ett tankesteg i en riktning leder till fortsatt tänkande i samma riktning. Den första tanken var att klockradion skulle stängas av, och sedan styrde den alla fortsatta handlingar.

Lateralt tänkande kompletterar

Men lateralt tänkande betyder inte att man byter ut ett gammalt sätt att tänka mot ett nytt, utan att man *kompletterar* det gamla logiska tänkandet med ett nytt, kreativt sätt att tänka. Det logiska tänkandet behövs för att fånga upp den kreativa glimten och göra något av den.

Edward de Bono anser att undervisning i tänkande bör införas i skolorna, och inte bara som ett ämne vid sidan av geografi, historia, matematik osv, utan som ett basämne. Och i allt fler länder tar man upp hans teorier och startar undervisning i tänkande, både för skolelever och för äldre.

Edward de Bono: – Mänskligheten kan få en underbar framtid, om vi klarar de närmaste femtio åren. Men under den tiden måste många gamla tankemönster brytas. Foto Per Sellmann

I Venezuela har 42 000 lärare utbildats i tänkande för att i sin tur kunna undervisa elever. 5 000 lärare tränas nu i San Franciscoområdet i USA. Även Kuba har beslutat att undervisa i tänkande enligt de Bonos principer. Allra populärast har han blivit i Japan – förmodligen, säger han, för att man där ser människan som en mycket viktig resurs, är öppen för föränd-

ringar och sedan gammalt genom zenbuddhismen har intresse för tänkandet som sådant.

Om Sverige säger Edward de Bono att han upplever det som ett land där det finns en uppriktig vilja att pröva sig fram utan att vara hämmad av alltför starka ideologiska bindningar, och det menar han är en mycket betydelsefull och positiv faktor.

Religion och psykoterapi möts i förlåtelse

Föredrag i Storkyrkan av Barbara Findeisen

Av ÅSA FREIJ

"Förlåtelse – där religion och psykoterapi möts" var temat för ett föredrag i Storkyrkan i slutet av februari. Talare var den i Sverige mycket populära amerikanska psykologen och reinkarnationsterapeuten Barbara Findeisen, känd främst för den s.k. STAR-processen, en djupgående gruppterapiform. Känd är hon också för att ha en andlig dimension i sitt terapeutiska arbete.

Barbara besökte Sverige första gången för sex år sedan och har sedan återkommit varje år till gamla och nya klienter och vänner.

Storkyrkoprästen Marianne Blom sa i sitt inledningsanförande att det finns många likheter mellan personlighetsutveckling och andlig utveckling och att det kanske finns ett ömsesidigt beroende mellan dem. Det kan vara värt att titta närmare på detta beroende, menade hon, för att se om det kan påverka prästernas och terapeuternas arbetssätt.

– Religionens och psykoterapiens språk närmar sig varandra. Båda har rört sig med en svårbegriplig teknisk terminologi, men nu verkar det som om de strävar efter ett i god mening vardagligt och vardagsnära språk.

Marianne sa också att symbolspråket får allt större betydelse och att de mystiska upplevelser som finns inom både religionen och psykoterapi kan och får uttryckas symboliskt. Andliga sökare talar idag med stor insikt om psykiska processer, och psykoterapeuter talar om andliga upplevelser med stor insikt.

Barbara Findeisen har erfarenhet av båda dessa områden, upplyste Marianne Blom.

Förlåtelse är utan krav

Barbara började sitt anförande med att återge vad ordboken säger om "förlåtelse": det är att ge upp krav på, ge upp agg till, ge upp viljan att straffa någon, hämnas...

– Förlåtelse används ibland för att

få någon att känna sig skyldig, sa Barbara, men förlåtelse är inte att ge något till någon uppifrån, att göra sig bättre än den förlåtne. Förlåtelse är inte heller att säga: "Visst, vi är ju båda syndare och får förlåta varandra." Det vore att hålla båda kvar nere i negativitet.

Den vanligaste falska förlåtelseattityden är den martyrisk: Jag förlåter dig trots att du... Då känner sig den andra fortfarande skyldig. Förlåtelse får aldrig ske på villkor: Jag förlåter dig om... Det är att förslava den man skulle förlåta.

Vid verklig förlåtelse är det som förlåtits borta, förbi. Det behöver inte diskuteras mer. Man bär det inte med sig i hjärtat eller i tankarna längre.

– Förlåtelse betyder dock inte att det gjorda var OK, att man samtycker till det. Man släpper det, sa Barbara.

Barbara talade också om de psykosomatiska sambanden, om en läkare som konstaterat sambandet mellan fysiska hjärtbesvär och "något oförlåtet". Och så gjorde Barbara en liten övning med åhörarna, lät dem sluta ögonen och tänka på någon som gjort dem illa och så se denna person som ett litet barn som inte kunnat göra annorlunda. Så bad hon dem se något som de ångrat att de gjort och sedan se sig själva göra på ett annat sätt och förlåta sig själva.

Spridda snyftningar och tunga andetag hördes under Storkyrkans höga valv.

Hon berättade också en historia om en man som sett hela sin familj radas upp i ett tyskt koncentrationsläger och skjutas. Han kände att han måste förlåta bödeln i samma ögonblick eller bära hat och förbittring med sig resten av sitt liv. Han förlät honom.

Det gjorde honom till en helt ny människa med en blick som utstrålade godhet och fick alla att spontant känna tillit till honom. Han fick också en vitalitet som gjorde att han med samma mat och förhållanden som de andra i lägret bibehöll en fysisk kondition som var långt bättre än de övrigas. Hans kropp reflekterade att han förlåtit.

– Det var ett mirakel som kanske inte händer så ofta, sa Barbara, men det ger mig mycket inspiration att tänka på det.

Hon berättade också om en läkare och författare som brukade ge sina patienter förlåtelseövningar och som när han mötte någon som såg tyngd och förbittrad ut, sa: "Vem har du inte förlåtit nu?"

– Om du mår psykiskt dåligt – förlåt! Om du mår fysiskt dåligt – förlåt! Försök det! sa Barbara.

Gud är en upplevelse

Barbara framhöll att hon hade talat en hel del om Gud utan att förklara vad Gud är.

– Men Gud behöver inte förstås, sa hon. Gud klarar sig säkert bra, vare sig jag förklarar honom eller inte. Gud är en upplevelse. Vänta inte med att ta Gud till hjärtat! Sluta ge Gud skulden och tänka att han borde ha gjort saker och ting annorlunda! Även Gud behöver bli förlåten.

Ett försök att förklara Gud gjorde dock Barbara genom att säga att Gud kunde sägas vara en känsla, en känsla av enhet och gemenskap.

– Jag har aldrig talat om Gud till en grupp så här förut, sa Barbara också. Men Gud är den enda frågan.

Med ett amerikanskt uttryck och ett leende:

– "God is the only game in town".

Förlåtelse befriar

Hon berättade också att det är hennes erfarenhet att människor som kommer till terapi är olyckliga på ett eller annat sätt och att detta nästan alltid har att göra med brist på förlåtelse. Boten är att bli befriad från det förflutna, från skuld, från agg, genom att bli förlåten eller förlåta. Ofta är det oss själva vi behöver förlåta.

– Vi skapar våra egna fångelser genom att ständigt påminna oss om svåra händelser, om vad någon sagt eller gjort. Att anklaga andra eller sig

själv förstärker bara det svåra förflutna. Rädsla låser oss också. Vi kan inte älska om vi hela tiden är rädda. Rädsla gör att vi barrikaderar oss och beväpnar oss. Försvar är alltid tecken på rädsla.

– Vi måste förstå att det förflutna inte är här mer. Det förflutna finns bara i våra tankar.

Det är här psykoterapi kommer in. Det syftar till att frigöra. Det är här förlåtelse kommer in – också för att frigöra. Både religion och psykoterapi syftar till frigörelse. Därför möts de just i förlåtelsen.

Barbara citerade någon: "Den som inte kan förlåta raserar den bro som han själv måste ta sig över."

Det är Gud det handlar om

Barbara pekade på flera likheter mellan psykoterapi och religion. I båda talar man om "att finna sig själv", "att finna sitt rätta jag", "att få frid". I båda finns samma mål.

Målet är Gud i både psykoterapi och religion, menade Barbara, men berättade samtidigt att hon sällan använder det ordet i sitt arbete med människor. Det behövs inte, och det känns främmande för en del. Men det är ändå alltid det som det handlar om.

Barbara sa att för henne är Gud källan, livskraften som vi aldrig kan vara helt skilda från. Men, menade hon, vi kan hindra dess fria flöde och känna oss avskurna genom att inte älska, vilket ofta beror på att vi inte kan förlåta.

– Men det räcker inte med att förlåta andra. Man måste samtidigt förlåta sig själv, för den som inte kan älska sig själv, kan heller inte älska andra.

– Hur ofta har vi inte känt oss utfrusna? Hur ofta vill vi inte sträcka oss mot någon, men hålls tillbaka av skuld, av att inte känna oss förlåtne, inte värda förlåtelse!

– För att kunna förlåta måste man sluta fördöma. Det går inte att lägga förlåtelse ovanpå en negativ känsla. Det gamla måste först rensas ut – och det är vad psykoterapi gör. Därinnanför finns det oskyldiga barnet, det goda. Om vi vänder oss inåt kan vi inte undgå att träffa på det.

Hon jämförde psykoterapiens rening med Jesus 40 dagar i öknen och den terapeutiska processen med ett slags korsfästelse, plågan att möta sitt eget ego.

– Men efteråt kommer pånyttfödelser.

Barbara Findeisen: – För mig är psykoterapi omöjlig utan Gud

Av ÅSA FREIJ

– För mig var tidigt "finns Gud?" den stora och viktiga frågan, och om svaret var "ja", då fanns det ingen möjlighet att bedriva psykoterapi utan att ta med den andliga dimensionen.

Det säger Barbara Findeisen i en intervju för Sökaren. Hon berättar att hennes svar på frågan blev ja, och hon har alltid arbetat efter detta ställningstagande sedan dess.

– Jag har nog alltid haft en djup andlig känsla, omtalar hon vidare, men har aldrig tillhört någon kyrka – även om jag är präst.

– ?
– Jag är präst med rätt att bli vigd, men i "Universal Life Church", förklarar hon. Den är ett slags New Age-kyrka, som inte är en kyrka eller en religion i vanlig bemärkelse, utan snarast går ut på inställningen att var och en vänder sig in mot sig själv (look within).

Barbara, som nu är snart 50 år, ser tio år yngre ut, som ett bevis för det hon talar om: "andlig hälsa ger fysisk vitalitet".

Hon är född och uppvuxen i Kalifornien, gifte sig tidigt och har nu tre vuxna barn. Hon studerade till lärare, och när barnen kom, startade hon ett eget barndaghem och placerade sina egna barn där. På så sätt kunde hon kombinera yrkesarbete med att vara hemma hos barnen.

Tillsammans med sin man kom hon under ett tiotal år att tillhöra ett av de första New Age-kollektiven.

Hennes intresse för människor växte, och hon fann det nödvändigt att utöka sin formella utbildning. Så hon läste psykologi och byggde på med primalterapiкурser.

Så småningom studerade hon också reinkarnationsterapi och började arbeta med sådan, dvs låta klienter gå tillbaka i sina upplevelser till minnen från tidigare liv.

Jag hade inte planerat att göra det, förklarar hon. Jag hade visserligen varit intresserad, men det tog sig mest uttryck i att jag läste böcker. Vad som

avgjorde att jag själv började ägna mig åt denna form av terapi var att det egentligen inte gick att undvika den. Jag fann hos flera av mina klienter att de vid djupa tillstånd under psykoterapi mindes saker som omöjligt kunde förklaras på annat sätt än att de levtt tidigare liv.

– Genom mina klienter stärktes jag också i min uppfattning om den andliga kraften. Så fort någon kom in i ett djupt tillstånd, handlade det om andliga upplevelser, frågor eller problem som bottnade i det andliga livet, t ex brist på förlåtelse.

Barbara berättar också att hon numera själv vet det mesta om sina tidigare liv.

– Jag har varit man, jag har varit neger, jag har varit kines, fattig och rik, jag har skadat och jag har hjälpt... det ger mig en vidare förståelse av de människor som jag arbetar med.

Hon förklarar att hon funnit sin väg att kombinera det psykoterapeutiska arbetet med den andliga. Och hon menar att ingen annan väg heller finns.

– Det andliga är energin, och att försöka bedriva terapi utan denna aspekt vore som att försöka rulla ett hjul som det fattas en stor bit i...

Hon kallar psykoterapi för en modern religion. Psykoterapeuten har kommit att ersätta prästen.

Psykoterapeuten har också kommit som ersättare för något annat, för den stora familjen med mor- och farföräldrar, kanske kusiner, mosttrar, farbröder. Bland så många människor som levde ihop, fanns det i regel alltid någon som hade den där extra tiden och den extra förståelsen, någon som man kunde tala med.

I den lilla kärnfamiljen saknas den personen för det mesta, särskilt som kärnfamiljen allt oftare reduceras till endast en vuxen. Då får psykoterapeuten så småningom komma in och uppfylla det sedan länge ouppfyllda behovet.

Hon berättar hur erfarenheten av att se tidigare liv ökar ens förståelse av vad man gör idag.

– Om du ser dig själv utföra tortyr, iklädd prästskrud, förstår du lättare det lidande du idag under mindre dramatiska och synliga former åsamkar andra.

Det kan t ex också vara så att återupplevelsen av ett liv där du hade en stor talang, kanske var en skicklig musiker, kan hjälpa dig att utveckla denna talang, som du även har i detta liv, men slumrande eller på något sätt hämmad.

En talang kan också vara hämmad för att man missbrukat den i tidigare liv.

Att vissa typer av relationer alltid upprepar sig och alltid misslyckas kan också böttna i något som hänt under en annan inkarnation.

Barbara berättar, som ett exempel på hur reinkarnationsterapin kan fungera, om en kvinna som sökte hennes hjälp för att hon inte kunde med sina egna barn.

Under terapin, som sker genom hypnosliknande ledning, mindes kvinnan hur hon en gång var med om en jordbävning. Hon försökte ta sig från området med sitt barn på armen, föll och kvävde barnet under sig. Det tog henne så hårt att hon beslöt att aldrig mer ha barn att vara ansvarig för. Det undermedvetna minnet av detta framkallade hennes avståndstagande från sina nuvarande barn. Men klarheten om orsaken hjälpte henne att arbeta med problemet och så småningom komma igenom det.

– Är det så att man alltid lär mer och mer från liv till liv, så att man successivt går framåt i utvecklingen, eller så att man kan se en allt råare och primitivare tillvaro ju längre tillbaka i reinkarnationerna man går? undrar vi.

– Nej, säger Barbara, man kan finna underbara liv långt tillbaka.

Barbara är ivrig att uppmuntra alla ambitioner hos människor att försöka utveckla sig själva – myter, drömmar, terapier, studier, det finns många vägar att gå och man bör inte dra sig för någon.

– Vi är nu i en mycket dramatisk tid. Det är stora omvälvningar på gång och det sker en stark utveckling av människors medvetande. Det gör att vi nu har stora möjligheter – och stort ansvar – att påverka riktningen för framtiden. Därför är det så viktigt att vi anstränger oss att utvecklas.

– Men, undrar vi, inte är väl alla terapier bra eller alla terapeuter kunniga och seriösa? Kan det inte var en fara att prova vad som helst?

– Jo, säger Barbara, försök gärna höra med vänner, få rekommendatio-

ner. Och det är inte säkert att någon med en god formell utbildning är en bra terapeut. Det kan vara precis tvärtom, medan en kärleksfull människa utan någon utbildning alls kan vara till stor hjälp. Den typ av terapeut, som vill få kontroll över dig, vars terapi inte går ut på att ge kraften/makten tillbaka till dig själv, ska du akta dig för. Oftast märker du på resultatet, på känslan efter terapin, om den var bra.

– Ja, men det kan vara så dags då, och förresten, hur vet den hjälpsökande, ofta mycket vilsna människan om hon ska tolka ett motstånd hos sig själv som något som måste övervinnas, vilket man ofta får höra i terapeutiska sammanhang, eller som ett motstånd som är en sann reaktion mot något dåligt eller farligt?

– Vi vet ofta mer än vi tror, säger Barbara. Och hon lutar sig framåt när hon säger det, som om hon därmed vill understryka att detta kanske är det viktigaste hon har att säga: Vi måste lära oss att lita mer på oss själva, på vår egen inre röst. Vi har alla en sådan.

ASTROLOGISKA DATAPROGRAM

FOR APPLE II PLUS 48K RAM, TRS 80 (RADIO SHACK) 48K RAM, COMMODORE PET 16K RAM. 1) KARAKTÄR, 2) DASA-BHUKTI-ANTRA, 3) PERSONLIG KALENDER MED ASPEKTER OCH DATUM (TROPISK ELLER SIDERISK ZODIAK), 4) BIORYTM, 5) PROGRESSIONER, SOLAR & LUNAR RETURNS, 6) VEDIC MASTER SYSTEM: TRYCKER CA 50 SIDOR MED VARGAS "HARMONICS", FÖDELSEHOROSKOP – KOMPLETT, TRANSITER, KONVERSIONER, DASA (729 TIDSCYKLER FÖR 120 ÅR), ASHTAKAVARGA. 7) KARAKTÄRSPROGRAM – 10 SIDOR TEXT PLUS FÖDELSEHOROSKOP OCH ASPEKTER.

ASTRO DYNASTY, ANDERS B. JOHANSSON 270 N CANON DR
103 BEVERLY HILLS CA 90210 USA (213) 271-7447 OR 271-2650

NEW DELHI (Sökaren) Zarathustra (eller som han också kallas, Zoroaster) är vid sidan om farao Echnaton, Moses, Jesus, Buddha, Mohammed och några till en av de verkligt stora och betydelsefulla religionsstiftarna. Men antalet zoroastrer eller parser är försvinnande litet. Drygt 100 000 i Indien och cirka 20 000 i ursprungslandet Persien. Kunskapen om Zarathustra är därför mycket liten. Ändå handlar det om en man, som var en av de första som lanserade föreställningen att det bara finns en Gud.

Mest känd hos oss i väst är Zarathustra kanske via omvägar. Den tyske filosofen Friedrich Nietzsche skrev ju sin berömda bok "Also Sprach Zarathustra" (Sålunda talade Zarathustra).

Men nu ska man försöka att råda bot på okunnigheten ute i världen. I Bombay, den plats där de flesta parser lever idag och där det finns många parsiska eldtempel med en evigt brinnande flamma på altaret och flera tystnads torn, där parserna placerar sina döda att ätas av gamar, har man börjat filma "A Quest for Zarathustra" (På jakt efter Zarathustra). Det ska bli ett 90 minuter långt så kallat dokudrama, det vill säga en dokumentärt inriktad dramatisering.

En av huvudrollerna i filmen spelas av ingen mindre än New York-filharmonikernas dirigent Zubin Mehta. Han är själv parser och spelar i filmen en parser som söker sina rötter. Hans sökande för honom från Bombay till Gujarat och till Iran vid tiden för Zarathustras framträdande.

Filmen ska få en undervisande karaktär och undviker allt missionerande. Parserna sysslar inte med mission. Filmen beräknas kosta nära 4 miljoner svenska kronor att producera och ska få premiär i oktober.

Bertil Falk

Ny syn på arbete

JAMES ROBERTSON, alternativ ekonom:
– "Arbetslöshet" är bara bra!

Av ÅSA FREIJ

Utmärkande för James Robertson, författare till bl a "Det sunda alternativet" (Liber) är hans syn på arbete och arbetslöshet – en syn som han i och för sig delar med många andra framtidstänkare.

Nu stirrar vi oss blinda på arbete som detsamma som anställning, säger han, alltså arbetsuppgifter som man får av någon annan. Han understryker att denna syn radikalt måste förändras. För att skapa jobb ger vi nu konstgjord andning åt den gamla typen av arbetsmarknad genom att försöka hålla stora industrier vid liv eller skaffa fram nya sådana. Men vi kommer aldrig någonsin mer att ha full sysselsättning – om vi inte räknar med den informella sektorn av arbetslivet.

"Arbetslöshet" som består av att man saknar anställning är bara bra, tycker Robertson. Det finns ju så mycket som kan och behöver göras: barnpassning, barnuppfostran, matlagning, sömnad, reparationer, odling av egna grönsaker, byggnation, hantverk, arbetsbyten och olika former av ideellt arbete. Under industrialismen har vi negligerat denna informella sektor, men mycket talar för att vi nu måste fästa mycket större vikt vid den. Den måste legitimeras!

Det finns många meningsfulla uppgifter för dem som nu är arbetslösa, men, säger Robertson, dumma regler hindrar dem från att göra något meningsfullt. De kan inte studera, inte ta tillfälliga jobb, inte försöka starta eget trots osäker lönsamhet osv, utan att de förlorar sitt arbetslöshetsunderstöd!

Robertson tycker att det kunde finnas en baslön för alla i stället för alla bidrag, inklusive arbetslöshetsunderstöd. Det skulle ta bort byråkrati och orättvisor. Och det skulle underlätta startandet av kooperativ och småföretag, möjliggöra viktigt ideellt arbete

James Robertson är en av vår tids mest kända framtidstänkare, författare till bl a "Det sunda alternativet". Han har varit hög brittisk tjänsteman, men har sagt adjö till högstatuslivet och flyttat till en liten ort där han lever som han lär. Han bor på landet, odlar hemma och hjälper sin lilla ort att omsätta idéer till alternativa, småskaliga produkter i praktiken. Han arbetar en hel del rent ideellt, framför allt med rådgivning inom självhjälpssektorn "alternativ hälsovård". Han reser runt till hälsohem och alternativgrupper. Dessemellan håller han föredrag och seminarier runt om i världen. Foto Per Sellmann

samt tvinga fram goda arbetsförhållanden så att människor trots baslönnen motiverades att ta anställning.

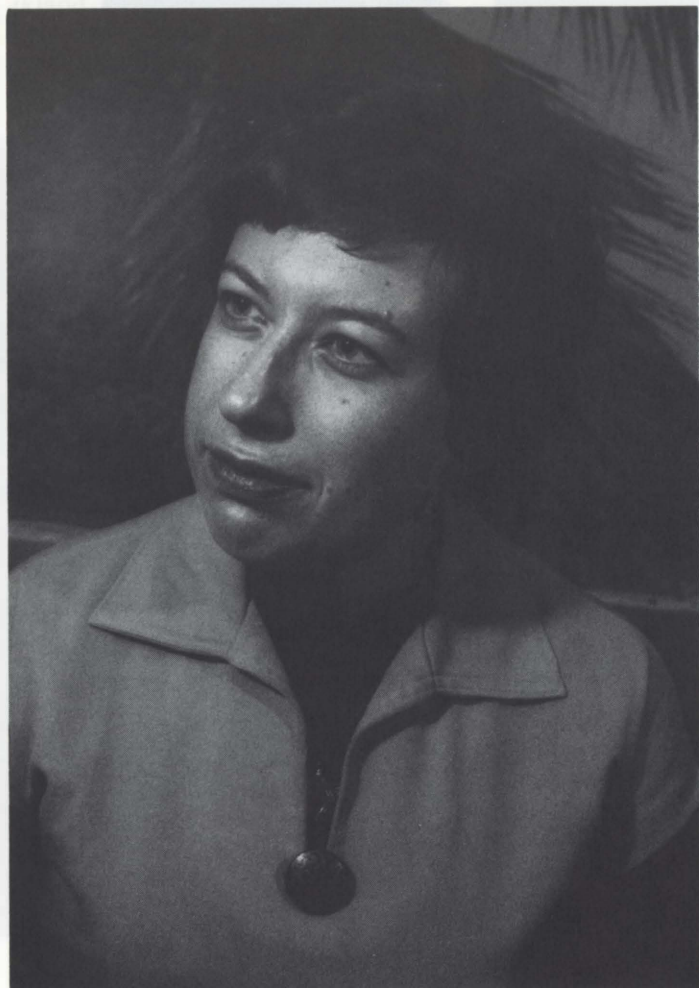
I Robertsons vision ägnar sig människor mer åt eget arbete, och växlar mellan olika göromål, och de blir då mindre specialiserade och mer mångkunniga. Hantverket återutvecklas, man hjälper varandra mer och mer, småskaligt arbete blir vanligt och därmed blir man mer medveten om ekologi och miljöskydd.

I "Det sunda alternativet" skisserar Robertson olika tänkbara vägar för framtiden. En är att allt fortsätter som hittills – men den tror allt färre människor på. En annan är att vi går mot en katastrof: mänskligheten gör slut

på sig själv genom krig och ekologiska katastrofer. En tredje är den hyperexpansionistiska vägen enligt vilken problemen löser sig om vi får mer fart på industrin och exporten, uppfinner nya produkter osv. Men den väg som för Robertson framstår som den enda möjliga är "det sunda alternativet": en sund, human, ekologisk utveckling.

James Robertson är ingen motståndare till den nya tekniken, till datorsamhället. Datorn ska bli människans tjänare, understryker han.

– Datorn kan frigöra mycket mänsklig arbetskraft och ge fler mer tid för människovänliga sysselsättningar.

**Trots den officiella
materialismen
fascineras sovjetiska
vetenskapsmän
och medborgare
av den psykiska
världens mysterier.**

Av D. SCOTT ROGO

En inblick i sovjetisk paravetenskap

– Det finns ett oerhört intresse där borta, sade Larissa Vilenskaya när hon talade om parapsykologin i Sovjetunionen.

Den unga, brunhåriga och vänliga ingenjören, tidigare en av Sovjetunionens topp-forskare, log när vi samtalade.

Vi hade träffats på Washington Research Center, ett privatfinansierat parapsykologiskt laboratorium i centrala San Francisco, där Larissa Vilenskaya nu arbetar. Jag hade ordnat ett sammanträffande med henne så att jag skulle kunna få reda på vad som hänt på sista tiden inom den sovjetiska parapsykologin av en av dess bäst

informerade talesmän i USA.

Jag hade många frågor, men inte så många förutfattade meningar om vad jag skulle få veta. Jag visste inte mycket om Larissa mer än det hon sagt i en intervju med henne som Henry Gris och William Dick, två amerikanska journalister, hade publicerat i sin bok *The New Soviet Psychic Discoveries*. (Senare fick jag veta av Larissa att intervjun var förfälskad. Hon hade aldrig träffat någon av de båda författarna.) Larissa var långt ifrån den otillgängliga vetenskapsman jag hade väntat mig att finna, utan älskvärd, lugn, obesvärad och informell.

Hon föddes i Riga i Lettland och tog studenten i Poltava i Ukraina. Där bor fortfarande hennes familj. När hon var nitton år inledde hon sin formella vetenskapliga utbildning i Moskva vid Stål- och legeringsinstitutet, avdelningen för halvledande ämnen och anordningar. Hon specialiserade sig på halvledande och icke ledande ämnen för elektroniskt bruk. Från 1967 till 1975 arbetade hon också på laboratoriet för bioinformation (en sovjetisk term för ESP) vid A.S. Popovs vetenskapliga och teknologiska sällskap för radioteknik i Moskva, där hon till slut blev ledare för laboratoriets experiment- och utbild-

ningsgrupp. Hon arbetade också som forskningsassistent vid Institutionen för allmän och pedagogisk psykologi vid SSSRs akademi för pedagogiska vetenskaper, innan hon 1979 utvandrade till Israel.

Larissa är nu israelisk medborgare. I juni 1981 for hon till USA på turistvisum för att närvara vid Andra världskongressen om vetenskap och religion i St. Petersburg i Florida. Då hon korresponderat med Henry Dakin, chef för Washington Research Center, sedan 1974 fick hon en inbjudan att komma till San Francisco och arbeta där, och det var där jag intervjuade henne.

Larissa blev för första gången intresserad av parapsykologi när hon var student. 1967 bevittnade hon en demonstration i samband med en föreläsning av Karl Nikolajev och Jurij Kamenskij, det välkända telepatilaget som sovjetiska vetenskapsmän har arbetet med en tid.

– Provet gjordes i två olika rum, mindes Larissa. Det var ett slags telepatiprov under inte särskilt stränga villkor. Kamenskij fick ett objekt som han skulle sända telepatiskt till Nikolajev. Det var ett slags kedja eller halsband av metall. Men en vän till mig fick en intressant idé: Kanske skulle vi kunna gå in i sessionen och sända vår egen bild. Vi hade tänkt göra det för att få klart för oss om alltsammans bara var teater eller taskspeleri, eller om vi verkligen såg hur mänskliga psyken växelverkade.

Nikolajev isolerades i ett avlägset rum och de båda studenterna bestämde sig för att de skulle koncentrera sig på att till honom sända bilden av en magnet. Under flera minuter koncentrerade de sig på en magnet, som Larissa hade skaffat fram. Naturligtvis kunde de omöjligt veta vad telepaten höll på att rapportera. Resultatet av sitt experiment fick de reda på först sedan demonstrationen hade avslutats.

– Allt Nikolajev sade i det andra rummet skrevs ned, fortsatte Larissa. Efteråt fick vi reda på att han började med att beskriva halsbandet – långt, av metall, guldfärgat – men sedan började han beskriva vår magnet som rektangulär, av metall, grå, dess ungefärliga storlek och så vidare. Sedan återgick han till att beskriva halsbandet. Det bevisade för oss båda oerfarna att vi kunde gå in i ett telepatiskt experiment och göra en framgångsrik tankeöverföring.

Denna första konfrontation med psykiska fenomen väckte Larissas intresse, och hon började studera parapsykologi. Sitt första tillfälle att arbeta med någon som hade gåvan fick hon när Rosa Kulesjova, som

specialiserade sig på att se med fingertopparna, kom och besökte laboratoriet för bioinformation.

Den unga ingenjören kunde dokumentera Kulesjovas förmåga att identifiera färger med fingrarna även när proven lades under flera lager ogenomskinligt papper, och när Kulesjova sade att hon hade lärt sig denna förmåga när hon arbetade med blindas, började Larissa leka med tanken på att hon skulle kunna utveckla en liknande förmåga.

– Jag försökte, sade hon, och även om jag inte kan säga att jag lärde mig läsa med fingrarna så lyckades jag identifiera färger, stora bokstäver och så vidare.

Snart tränade Larissa andra i hudoptisk perception. De flesta av hennes elever var unga kvinnor som arbetade på laboratoriet. De flesta av dem lärde sig till slut att i någon mån se med huden, men projektets viktigaste resultat blev mer uppseendeväckande.

– 1969, sade hon, träffade jag en helbrägdagörare som också arbetade på laboratoriet för bioinformation. Han sade att jag hade samma förmåga som han, och att han kunde se vilka som hade den. Jag var ung då – i tjugoårsåldern – och jag kunde inte ens tänka mig någonting sådant. Senare inledde jag mina första försök med hudsyn, och till slut upptäckte vi att utvecklandet av denna ledde till att handen blev allmänt känslig för människans biologiska fält – auran – och fick en förmåga att ställa diagnos. Hudsynen var en rak väg till helbrägdagörelse.

Larissa började nu arbeta med flera personer som tidigare hade lärt sig hudperception, och upptäckte att

många av dem kände att det stack lätt i händerna när de placerade dem tjugo till fyrtio centimeter från en människas kropp. Detta trodde hon berodde på en växelverkan mellan personernas händer och det mänskliga biofältet. Då den unga ingenjören nu hade en sådan stabil effekt tillgänglig försökte hon träna personerna att ställa diagnos och hela genom att växelverka med detta fält.

– Vi lärde oss, förklarade Larissa, att en människa utan krämpor har ett biofält som är mer eller mindre regelbundet /jämnt eller förutsägbart/, men om patienten hade någon sjukdom kände helbrägdagöraren en förvrängning i biofältet. Han kunde inte förklara det medicinskt, för de personer som deltog i den här träningen hade ingen större medicinsk fackkunskap, men de kunde lägga märke till var patienterna hade problem eller inflammationer, eller var de tidigare hade blivit opererade.

Larissa upptäckte snart att hon själv kunde ställa diagnos och hela. Vid ett tillfälle arbetade hon med en kvinna som led av reticulitis och som hade så ont att hon inte hade kommit ur sängen på två dagar. När Larissa förde händerna runt hennes kropp fann hon till sin förvåning praktiskt taget inget biofält alls runt hennes hals. Hon lade märke till denna störning, men sade ingenting. I stället behandlade hon kvinnans smärtor genom att utsända helande energi.

Behandlingen lyckades, och kvinnan kunde gå upp. Sedan frågade Larissa försiktigt henne om hennes problem med halsen. Kvinnan blev mycket förvånad. Hon avslöjade att hon hela livet hade haft svårigheter med sköldkörteln, och att hon hade

När Larissa Vilenskaya undersökte helbrägdagörelse, fann hon att hon själv kunde hela. När behandlingen inleds koncentrerar hon sig intensivt.

Barbara Ivanova, healer och parapsykolog, Moskva

tagit medicin i flera år.

– Empiriska försök av det slaget avslöjade för mig att sådana saker faktiskt är möjliga, tillade Larissa och log glatt.

Helbräddagörelse är ett forskningsområde som man ägnar sig aktivt åt i Sovjetunionen. Oortodox medicin är populär där, och det dräller av helbräddagörare i landet. Larissas Moskvakollega Barbara Ivanova har föreläst om sin egen förmåga att hela, och har utbildat hundratals helbräddagörare i hela Sovjetunionen.

En helbräddagörare som väckt uppmärksamhet i hela världen är Djuna Davitasjvilij, som regelbundet har behandlat upp till hundra patienter om dagen i Tbilisi, och som har haft särskilda framgångar med många magsår. I Tbilisi bor också Alexej Krivorotov, som tillsammans med sina båda söner har varit så framgångsrika att medicinska specialister sammanträdde i Moskva 1976 för att diskutera familjens helande verksamhet. En annan rysk helbräddagörare är Vladimir Safanov, som kan ställa diagnos enbart med ledning av ett foto av patienten i fråga.

Det som förvånar mig i samband med allt det här är hur öppet det sker. Forskning kring helbräddagörelse i Sovjetunionen har ingenting av det hemlighetsmakeri som färgar mycket av den sovjetiska parapsykologin.

Jag frågade:

– Finns det någon anledning till att man forskar så djupt kring helbräddagörelse, av alla parapsykologiska områden?

Larissa svarade omedelbart:

– I Ryssland är läkarvården gratis, men den ligger inte på en tillräckligt hög nivå. Därför söker folk lindring på icke traditionella sätt, inklusive helbräddagörelse, och det finns nu flera personer som kan demonstrera detta

framgångsrikt.

Hon fortsatte med att förklara att forskningen kring helbräddagörelse i Sovjetunionen i dag bedrivs på två olika nivåer. Det finns ett brett allmänt intresse för att finna helbräddagörare och utnyttja deras tjänster. Det finns också ett stort officiellt intresse, eftersom även mycket höga sovjetiska ledare då och då har utnyttjat sådana tjänster. I gengäld har den sovjetiska byråkratin låtit den offentliga pressen trycka några gynnsamt inställda artiklar om helbräddagörelse. Dessa artiklar, som bland annat innehållit intervjuer med helbräddagörarna själva, har uppmuntrat både allmänhetens och vetenskapsmännens intresse för detta medicinska fenomen.

Larissa betonade att intresset för psykiska fenomen är mycket spritt bland den stora allmänheten. Larissa publicerade faktiskt för några år sedan en studie om allmänhetens attityder till psykiska förmågor. Denna studie baserades på de svar hon fått in på enkäter i flera ryska städer. I enkäten fick de utfrågade svara på om de ägde psykiska förmågor.

Larissa fann att 43 personer av 122 utfrågade trodde att de gjorde det. Telepati och helbräddagörelse var de förmågor som uppgavs oftast. Många av dessa personer trodde att psykisk förmåga kunde läras in, men fler ansåg att den var ärftlig.

När jag frågade Larissa vad hon trodde var orsaken till detta spridda intresse hos allmänheten, blev jag något förvånad över hennes svar.

Hon förklarade:

– Religionen bekämpas i Ryssland. Det finns inget sätt att ge uttryck åt eller tillfredsställa begäret att få veta mer om oss själva, om världen och om andra perceptionsnivåer. Ingen tar den materialistiska filosofin på allvar. Det är mycket lustigt. Alla går på kurs

i materialistisk filosofi och avlägger examina i det ämnet, som är obligatoriskt på gymnasier och vid universitetet, men *ingen* tar det på allvar. Folk vill förstå vad som ligger bortom allt det här, vilken förståelse vi kan få av världen, av människonaturen och av universum i allmänhet.

Jag blev förbryllad av det Larissa sade, för jag hade länge undrat om vetenskapsmännen eller allmänheten i Sovjetunionen var intresserade av sådana fenomen som tyder på överlevnad efter döden. Detta är ett parapsykologiskt område som ligger bortom det tillåtnas gränser i alla länder bakom järnridån.

1973 diskuterade jag den frågan med W.G. Roll på Psychical Research Foundation, som har sitt säte i Durham. Han hade just kommit tillbaka från en konferens i Tjeckoslovakien, där han hade lagt fram en rapport om forskning kring överlevnad av döden. Hans uppsats och alla hänvisningar till den hade strukits från den publicerade officiella konferensrapporten.

Jag passade på att fråga Larissa exakt vad som görs inom överlevnadsforskningen i Sovjetunionen. Hon svarade att allmänheten inte har tillgång till särskilt mycket material om sådana saker som spök- och poltergeistfenomen, men att vissa vetenskapsmän börjar ägna ett inofficiellt intresse åt överlevnadsfrågor. Bordans är inte okänd, och vissa forskare har lekt med förfaringssätt som liknar våra inhemska psykografer.

Det enda området inom överlevnadsforskningen som har fångat allmänhetens uppmärksamhet är reinkarnationsforskningen, av allting. Denna forskning, och den stora uppmärksamhet den fick hos allmänheten, följde på en del av Barbara Ivanovas och Larissas egna experiment.

– Det var inte något officiellt studium, sade hon. Det var arbete som Barbara Ivanova och jag gjorde tillsammans med några vänner och kolleger för att tillfredsställa vårt eget intresse. Vi gjorde en del tillbakablickar och bandade sessionerna. Vi försökte göra vissa relevanta observationer, inte verifikationer. En av våra försökspersoner såg till exempel sig själv bo på en ort där man talade tjeckiska, tyska och ungerska under förra seklet. Han är läkare, och i det här livet har han studerat både tjeckiska och ungerska, fast han inte har någon som helst användning för något av dessa språk i sitt arbete. En ung flicka under en reinkarnationssession beskrev sig själv som en rik kvinna i en fin lägenhet, men egendomligt klädd. Hon beskrev sina kläder. Hon höll händerna ovanför låren och nämnde

hur konstigt det var att hon inte hade händerna i knät.

Flickan var oskolad och visste inte att kvinnorna på den tiden bar ballongklänningar, trots att hon beskrev en sådan.

– Naturligtvis var det svårt att utesluta möjligheten av ett subliminallt minne, varnade Larissa, men det var intressant för oss som ett indirekt indicium på reinkarnation.

Allmänhetens reaktion på denna forskning var ännu mer häpnadsväckande.

Larissa sade:

– Vi lyckades publicera mindre avsnitt av vårt arbete i ortspressen, jämte starkt förkortade översättningar från västpressen om reinkarnation. Senare fick vi veta att dessa artiklar klipptes ut och gick från person till person.

Intresset var så spritt att Larissa snart blev ombedd att föreläsa om sina experiment i olika städer.

– Det fanns de som var skeptiskt inställda, sade hon, och det fanns de som var intresserade, men det fanns verkligen inte många som var likgiltiga.

Att föreläsa om någonting så mystiskt som reinkarnation är inte direkt lätt i Sovjetunionen, där allt som luktar religion eller metafysik fördöms. Till och med telepati kan bara diskuteras öppet utifrån teorin att informationen sänds i form av fysiska vågor, inte som tankeöverföring. Larissa kunde visserligen diskutera sina rön, men hon måste göra det på ett sätt som kringgick de faktiska metafysiska frågeställningarna. Hon presenterade sina forskningar som ett intressant experiment i *hur man fick information* om tidigare liv snarare än om själens återfödelse.

Det dröjde heller inte länge förrän sovjetiska forskare lade fram en rent materialistisk förklaring på dessa data. En fysiker föreslog att en människas biofält troligen innehåller information om hennes liv. Eftersom detta fält kanske bara långsamt tunnas ut efter döden, skulle en annan individ kunna "ta in" ett sådant fält flera år efteråt, och därigenom uppfatta information om orter, tider och personer i det förflutna.

Larissa förklarade också att rapporter som spökfenomen nästan inte alls är kända i Sovjetunionen. En poltergeistrapport publicerades i en ukrainsk tidning på tjugotalet, men den allmänna attityden i SSSR är att sådana fenomen beror på att tanken spontant fått makt över materien. Sedan Nina Kulagina, den ryska hemmafrun som kan flytta på föremål bara genom att koncentrera sig, blev allmänt känd har tankens makt över

materien blivit ett allmänt accepterat begrepp i Sovjetunionen. Något slags spiritistisk eller demonisk förklaring av poltergeistfenomen hör man helt enkelt inte talas om – i varje fall inte officiellt.

När Larissa lämnade Sovjetunionen 1979, gjorde hon det i förhoppning att hon skulle kunna utföra parapsykologiska forskningar utan att någon regering lade sig i dem. I dag, när hon arbetar i San Francisco med att översätta ryska läroböcker, har hon ännu inte återvänt till sin första kärlek – men hon hoppas att hon skall kunna göra det. Jag frågade henne vilka forskningsområden hon ville ägna sig åt när hon fick chansen.

Hon svarade:

– Helst skulle jag vilja arbeta med helbräddagörelse. Jag skulle vilja avgöra objektivt vad som kännetecknar denna förmåga. När vi arbetade med människor i Ryssland uteslöt vi inte möjligheten att våra försökspersoner reagerade på psykoterapeutiska effekter. Vi visste inte vilken del av effekten

som var psykologisk och vilken del som var helbräddagörelse. Vi försökte bara hjälpa folk. Det var alltsammans. Barbara Ivanova och jag deltog i några kortvariga undersökningar av personer som led av för högt blodtryck, fast de inte visste att vi försökte hjälpa dem. Jag brukade sitta på andra sidan rummet med några papper och bara försöka påverka patienterna. Blodtrycket mättes före och efter sessionerna, och hos de flesta patienterna var det lägre efteråt. Jag är därför intresserad av att hitta någon biologisk detektor – något system i kroppen – som skulle kunna vara känsligt för det mänskliga psykets inflytande, och se i vilken utsträckning det är möjligt att utveckla helbräddagörelseförmågan.

Med tillstånd återgivet från den amerikanska tidskriften Fate.

Översättning GUNNAR GÄLLMO

Otillförlitliga horoskop

I ett kanadensiskt konsumentprogram i TV testades nyligen tidningshoroskop. 12 personer fick i uppdrag att föra dagbok över vad som hände dem under en vecka, och därefter fick de ta del av horoskop för de dagarna, gjorda av fyra anonyma astrologer, samt jämföra händelserna med vad horoskopet förutsagt. De fick sätta poäng på horoskopens överensstämmelse med verkligheten enligt följande:

- 0 = ingen överensstämmelse
- 1 = obetydlig överensstämmelse
- 2 = viss överensstämmelse
- 3 = god överensstämmelse
- 4 = fullträff

Ett perfekt resultat skulle innebära 12 (personer) × 4 (fullträff) × 7 (dagar) = 336 poäng.

Resultatet blev:

Konsumentprogrammets "astrolog"	
Jeane Dixon	101
Bernice Osol	91
Sydney Omarr	88

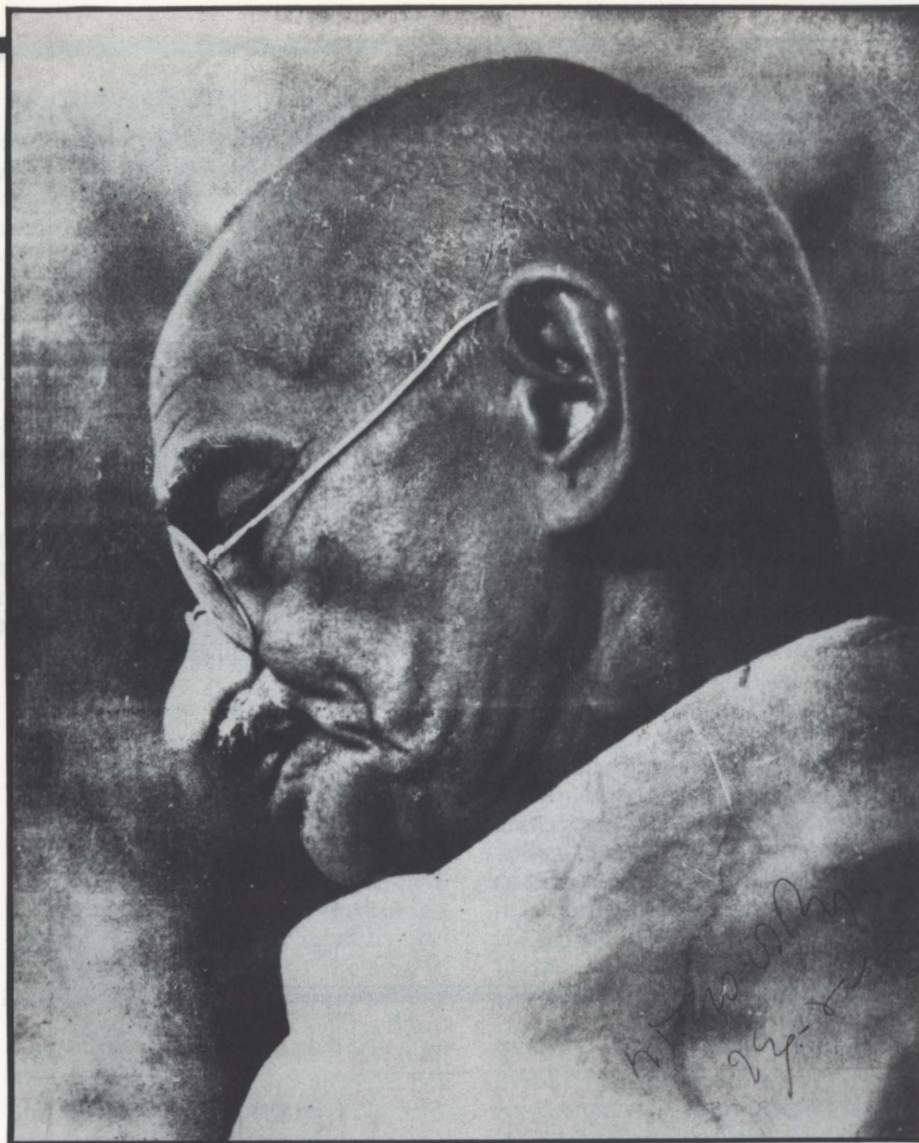
TV-programmets "astrolog" utgjordes av några dagliga horoskop som fejkats ihop av programmets personal. De bestod av en blandning av goda råd och slumpmässigt utvalt material från astrologen Bernice Osols tidigare publicerade horoskop.

Tidningshoroskop är tydligen inte särskilt relevanta!

Källa: The Skeptical Inquirer, nr 2, årgång 7.

Nedgjorda teologer ligger runt varje vetenskaps vagga, liksom de strypta ormarna runt Herkules vagga.

T.H. Huxley 1860.

MAHATMA GANDHI

För några år sedan hölls i New Delhi ett seminarium där man diskuterade vilka bidrag som Gandhis synsätt och metoder gett till lösningen av spänningar mellan och inom nationer. Seminariet bevisades av representanter från skilda länder. Dr Ralph Bunche från USA sa: "Världens folk har en brinnande önskan efter fred, frihet och mänskligt framåtskridande, men i det vi understryker detta, har vi ofta en benägenhet att glömma bort det faktum att de också är starkt nationalistiska. Däri ligger en motsägelse. Världens problem i dag är hur man skall kunna överbygga denna motsättning . . . Vi måste finna medel

att betvinga nationalismen, vilken ofta innebär en blind irrationalism. I detta sammanhang skapar Gandhis namn en hoppets känsla, inte för att han gjorde anspråk på att själv äga någon mirakulös kraft, utan på grund av vad han gjorde och uppnådde under sitt liv."

Gandhi såg ingen konflikt mellan nationalism och internationalism. Den förra var för honom ett medel för en sann internationalism. Han ville visa att en nations frigörelse och framåtskridande kan uppnås med *sanning* och *icke-våld* som metoder. Hans nära förbundne vän, Acharya Kripalani, har yttrat: "Gandhis lösning på

det nuvarande förvirrade tillståndet är att åstadkomma en syntes mellan individen och gruppen, mellan det sociala, det ekonomiska och det politiska livet. De moralregler som gäller för de civiliserade människorna som enskilda individer och samhällsvarer måste också gälla för *grupperna*. Det måste anses oriktigt och omoraliskt att ljuga, att bedraga, utnyttja eller döda medmänniskor av politiska, ekonomiska och ideologiska eller av några som helst andra skäl!

Det politiska handlandet och gruppernas handlingar måste liksom individernas och samhällets handlingar rationaliseras, moraliseras och civiliseras." Gandhi har sagt: "Sanning och icke-våld måste tillämpas inte blott individuellt utan av grupper, samhällen och nationer."

Mahatman gick klädd i ett skynke, men med den amerikanske prästmannen kyrkoherde J.H. Holmes ord såg han "mer ut som en kung än många kungar i sina furstliga dräkter. Hos honom fanns en omedveten air av furstlighet, och den var än mer utmärkande emedan den var omedveten och eftersom den kom från en värdighet och ett lugn i själens eget djup." Gandhi sa själv: "Jag gör inte anspråk på att äga någonting särskilt gudomligt eller på att vara någon profet. Jag är endast en ödmjuk sökare, som vill finna Sanningen." Den sista meningen avslöjar hemligheten med

hans personlighet och förmåga. När han rannsakades i Indien av en brittisk domare i samband med den frihetsrörelse han startat, sa domaren som dömde honom till sex års fängelse: "Det skulle vara omöjligt att bortse från det faktum att i millioner av era landsmäns ögon är ni en stor patriot och ledare. Även de som har en annan politisk uppfattning än ni, ser på er som en man med höga ideal, ett ädelt, ja även helgonligt liv."

Under det Gandhi satt i fängelse skrev C.F. Andrews: "Här är en man som för sin spira på ett större och mäktigare sätt än några imperiska makter. Hans namn skall ihågkom-

mas och besjungas länge efter det att New Delhi är glömt. När alla dess byggnader har fallit sönder till stoft, skall Mahatma Gandhis namn ännu omtalas av mödrar för deras barn som en av de största av Indiens frälsare. Vi har en andlig stad som han har byggt upp av ett oförgängligt material; djupt och sant är dess grund lagd i Guds rike. Inget förtryck av de fattiga har skapat det. Kärlek och hängivenhet och tjänande av de behövande är dess utsmyckningar. Ingen militär pomp härskar inom dess gränser utan endast människosjälares fredliga harmoni. Ras- och färgåtskillnader har ingen plats där. Aldrig förstörs dess harmoni av religiösa motsättningar och sammanstötningar. Dess imperium är hjärtat."

En annan skribent har skrivit följande om Gandhis inverkan på människornas sinnen: "Ingen skulle genom egna, medvetna ansträngningar kunna uppnå så mycken framgång. Och det är orsaken till att folk, var han än visade sig, hälsade honom med knäppta händer. Något sådant har inte hänt någon annanstans utom under Kristi dagar. Ingen diktator, ingen stor europé, ingen konung har fått mottaga sådana hedersbetygelser. Världen förvånades över att en man, en människa blott, kunde i det tjugonde århundradet . . . bli hedrad som en profet. Jag har sett lojala engelsmän ropa i glädje inför sin kung; jag har bevittnat hur fransmän hälsat sin president med slagordsrop; jag har sett diktatorer mottaga hälsningar från stora uniformerade massor. Inte ett av dessa fall kan jämföras med det sätt på vilket folk utan påtryckning eller tvång bugade sig för honom som var en av dem och som inte ville vara annorlunda än de. För att åter få bevittna ett mirakel som detta, skall världen få vänta i långa tider."

General Smuts med vilken Gandhi mätte sina krafter i Sydafrika, har sagt om honom: "Vi kan ha skilda meningar många gånger, men vi respekterar alltid hans uppriktighet, osjälviskhet och framför allt hans grundläggande universella mänsklighet. Han uppträder alltid som en övermänniska. Han har en djup sympati i sitt hjärta för alla samhällen och raser, i synnerhet de nedtrampade."

Gandhi var en religionens man, men, som Louis Fischer har sagt, "hans religion var människokärlek. Han var alltför religiös för att tjäna ett land, en ras, en kast, en familj, en person eller ens en religion. Hans medvetenhet gick utanför alla sådana barriärer av tid och rum. Han var en världsmedborgare, och hans liv var en lykta för alla dem som behövde ljus,

en springbrunn för alla som sökte kärlekens och tjänandets nektar, och en källa till inspiration för alla dem som strävade efter att bekämpa lögn, orättvisa och olikhet inför lagen. Han har gett inspiration till förtrostan och självtillit – till och med bland de fattigaste, de svagaste, de lägsta och de förlorade."

Dr Martin Luther King, den amerikanske negerledaren, sägs under ett tal i Washington den 19 juli 1962 ha yttrat: "De amerikanska negrernas integrationsrörelse har en hel del att tacka Mahatma Gandhis exempel för, i synnerhet vad beträffar handlingsmetoderna. Vi har den storartade förebilden av en man som utmanade ett stort imperiums makt och vann sitt folks förtroende med endast sanningen, icke-våld, mod och själskraft som vapen."

Under hela sitt liv måste Gandhi spela en politikers roll, det är sant, men han var mera en religionens man, en andlig lärare, en tänkare och författare med ovanlig kraft. Det är tvivelaktigt om någon annan ledare någonsin vänt sig till så stora människomassor och hållit så många tal eller skrivit så oavbrutet under en tidsperiod av femtio år i alla ämnen som rörde samhällets välfärd och den mänskliga karaktärens utveckling. Gandhi gjorde sig till ett med mänskligheten mer än någon ledare i något annat land eller någon annan tid i mänsklighetens historia. Henry Brailsford sa med tanke på Gandhis arbete för att lyfta upp de oberörbara i Indien: "Den kampanj som bedrevs av denne mystiker vilken rengjorde latriner den ena dagen och invigde tempel nästa, är ett av de märkligaste kapitlen i historien och ett av de ädlaste. Har i människominne något helgon gjort mer för att sprida ljus över de undertrycktas elände och för att återupprätta deras självrespekt?" Blott en Gandhi kunde avliva oberörbarhetens demon, som på ett så märkligt sätt blivit en del av hinduernas religion, åtminstone under tusen år, och inte med blodsutgjutelse utan med själskraft. Ändå sa han: "Mina skrifter borde begravas med min kropp. Det som jag verkligen utfört, skall bestå, inte det som jag sagt eller skrivit . . . Låt ingen säga att han är Gandhis efterföljare. Ni är inga efterföljare utan med-lärjungar, med-pilgrimer, med-sökare, med-arbeta-re."

C.F. Andrews har skrivit: "Ju mer vi studerar hans eget liv och hans lära, desto säkrare blir det att den hinduiska religionen har haft det största inflytandet på honom när han skapat sina idéer och utfört sina handlingar. Han är emellertid inte i något avse-

ende någon bokstavstroende eller fundamentalist i sin tillgivenhet för de hinduiska skrifterna. En utomordentlig tolerans och symapti för andra övertygelser färgar hela hans livssyn." Själv skrev han: "Det är för att jag är en sanatani hindu som jag kan göra anspråk på att vara en kristen, en buddist och en muslim . . . Jag tror inte på vedaskrifternas uteslutande gudomlighet. Jag tror att Bibeln, Koranen och Zend Avesta är lika gudomligt inspirerade. Min tro på de hinduiska skrifterna fordrar inte att jag skall tro på varje ord . . . Jag avböjer att binda mig till någon tolkning, hur lärd den än må vara, om den är oförenlig med förnuft och känsla för moral . . . Hängivenhet till Sanningen är det enda som rättfärdigar vår existens." Ingen rationalist eller vetenskapsman kunde vara mer rationell eller vetenskapligt sinnad!

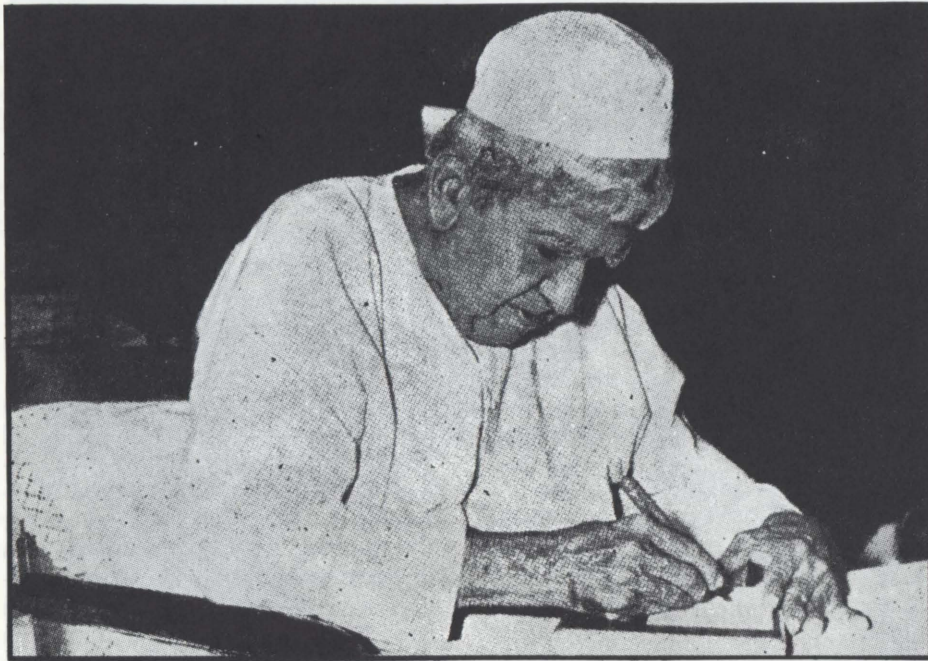
"Alla religioner har tjänat till att berika mänskligheten, och en liberal uppfostran bör innehålla en vördnadsfull skildring av alla andra övertygelser," skrev Gandhi också. Dr Mohammed Hussein Hackal från Egypten sa under ett tal vid ett seminarium i Delhi: "Det är sanningen endast som kan rädda världen från den olycka som hänger över våra huvuden. Sanningens kraft, själskraft, satyagraha på Gandhis sätt är det enda botemedlet."

En ledande kanadensisk författare och tidningsman, mr Peter Sturberg, gör följande iakttagelse i sin bok "Agreement in Principle": "Det har inte uppträtt en andlig och religiös ledare av hans kaliber på tusen år, och hans lära om *ahimsa* eller icke-våld vann universellt gillande. Om gandhism är en religion, är det en de nedtrampade massornas religion, under det att kristendomen synes vara mer intresserad av individen och hans eviga själ."

Enligt Gandhi är människans yttersta mål Gudsförverkligande, och alla hennes handlingar, sociala, politiska, religiösa, skall ledas av Gudsvisionens yttersta mål. Om Gud säger han: "Jag uppfattar inte Gud som en person. Sanningen är för mig Gud, och Guds lag och Gud är inte skilda ting eller fakta i samma mening som en jordisk konung och hans lagar är skilda ting . . . Gud är det odefinierbara något som vi alla förnimmer. För mig är Gud sanningen och kärleken. Gud är etiken och sedligheten. Gud är frihet från fruktan, Gud är ljuset och livets källa, och ändå är Han bortom och över allt detta. Gud är medvetande. Han är också ateistens ateism. Han genomtränger ande och förnuft. Han

Forts på sidan 36

Vår älskade Dadaji

Dadaji: – Vårt trängande behov är en religion som består av vördnad för allt liv!

Djup och vacker är älskade Dadajis kärlek till de fattiga och svaga. Han ser i dem levande bilder av Kärlekens herre. Med barnaliknande, av under fyllda ögon rör han sig bland dem och tjänar dem med säregen tillgivenhet.

I sin klädnad och diet är han alltid enkel och, som endast de största, upphöjd i sin enkelhet. Han äter mycket litet, och han tycker om att bära kläder av handspunnen, handvävd khadar. Under flera år har han inte erfårit vad det är att vara mätt. Han har ålagt sig disciplinen att äta mycket litet, eftersom han vet att miljoner av hans landsmän inte ens får så litet. Det är nog, säger han, om vårakläderskyddaross från kylan och om födan ger oss tillräcklig kraft att kunna tjäna dem som lider nöd.

Han har haft en liten trästicka som han brukat riva sig på ryggen med. En rik beundare i en välkänd juvelerarfirma i Calcutta lät göra honom en vacker "rivsticka" av silver. "Jag kan inte ta emot en så onyttig gåva", sa han. "Ge mig sådant som jag kan skänka bort till de fattiga och behövande."

Han är alltid lycklig när han får ge till de behövande. Han ger dem sina pengar, sin tid, sin energi. En tiggare

med naken kropp bad honom om hans skjorta; han lämnade den ifrån sig på fläcken. Tiggaren begärde att få hans mössa; han gav bort mössan också. Och i hans ansikte spelade ett vackert leende så som man kan finna endast hos dem som insett glädjen i ett liv i självförnekelse.

Hans livs väsentliga kvalitet är, som det synes mig, gudomlig medkänsla och ömhet för alla dem som den grymma världen trampar på, dag efter dag. Jag var med honom under de få dagar han satt i Karachifängelset för att ha startat en satyagrahakampanj för ett socialt-religiöst ändamål. Jag såg med vilken ömhet han mötte "tjuvar" och "mördare", "syndare" och "banditer". När de fick veta att en "gudsman" var deras kamrat, kom de till honom; de såg i hans ögon Ljuset hos en broder, och de öppnade sina hjärtan för honom och bekände helt de brott de hade begått. Och ofta glittrade deras och Dadajis ögon av otorkade tårar. "De är mina vänner och bröder", sa Dadaji till mig. "Och jag är glad att kunna vara i deras mitt och bära vittne om Guds kärlek och barmhärtighet." Jag erinrade mig Dostojevskis rörande ord: "Broder, frukta inte för människornas synder.

Av J P Vaswani

Älska en människa även i hennes synd, ty sådan kärlek är gudomlig kärlek lik, och det är den högsta kärleken på jorden."

Djupt i hans hjärta bor övertygelsen att det varken finns synd eller syndare. Det finns bara Gud och Hans manifestationer – Hans barn i olika utvecklingsstadier, alla i kamp för att nå Målet. "Det finns", säger han, "en skatt som Gud ger i mörkret; och syndare är närmare Kärlekens Rike än de självrättfärdiga." Hans dagliga bön strålar av följande rörande ord:

"Oh, Herre, ha barmhärtighet med dem som människor har gjort till brottslingar genom att förvägra dem arbete och bröd och sedan, i deras hunger och förödmjukelse, satt dem i fängelse!

Oh, Herre, torka tårarna hos dem som människorna lämnat utan hänsyn och gjort till skökor eller alltför svaga för att stå emot frestaren och förtryckaren!"

Dadajis medkänsla begränsas inte till människor, den omfattar alla varelser – och även träd och blommor. Han vill inte plocka blommor, han säger att blommor har sina familjer och de får inte skiljas från varandra. Detta är skälet till att han inte accepterar blomstergirlander.

Hans själs kvalitet avslöjas också klart i hans behandling av djur. Han kan inte foga sig i djurens lidanden under slaktarens grymma hand. "Att inte älska fågel och få vore för mig att inte älska Herren", säger han. "För Hans barn är fågel och få inte ringare än mänskliga varelser." Hans dagliga bön innefattar följande önskan: "Välsigna, oh Herre, broder-fågel, broder-kreatur och broder-träd! Välsigna alla Dina skapelser! I dem alla kan jag se en återglans från Ditt ansikte!"

Han ger föda åt fåglar och kor och getter och herrelösa hundar som hemlösa gatorna för en bit bröd. Hans kärlek till djur går långt. Honungsbin bygger sina kupor i närheten av hans rum och ingen vågar ofreda dem. Någon som hade blivit stungen av dem mer än en gång, sa till honom: "Hur kan bin och människor leva tillsammans?" – "Låt då människorna flytta", var hans tysta svar.

En flicka i späda år kom en dag för att träffa Dadaji. Hon kom över högländerna från en avlägsen plats. Hennes tillgivenhet för Dadaji var djupare än ord kan beskriva. Hon kallades "Aruna". Och Dadaji sa till henne: "Mitt barn, ditt namn är Aruna. Vad tror du är mitt namn?"

Raskt svarade flickan: "Dadaji, ditt namn är Sri T.L. Vaswani."

"Nej", sa Dadaji. "Ditt namn är Aruna. Och mitt namn är Karuna!"

"Karuna" betyder medkänsla. Sant är det att ett av de många namn som bäres av denne namnlöse som vi kallar Dadaji, är Medkänsla. Hans livs väsentliga kvalitet är medkänsla och ömhet för alla dem som den grymma världen trampar på, dag efter dag. Han dömer ingen – inte ens tjuven och brottslingen, inte heller dem som samhället betraktar som syndare och "fallna" människor.

För honom är det detsamma att se lidande och att skänka medkänsla. En fattig man mötte honom en dag. Då han såg sympatiens ljus i Dadajis ögon, sa han: "Oh, du de värnlösa vän! När vi lämnar dig, vart skall vi gå? Hjälpa mig. Jag svälter, mina barn svälter. Ge mig någonting!"

"Hur mycket skulle du behöva, broder?" frågade Dadaji.

"Inte mer än tio rupier!"

Den broder som hade hand om "välgörenhetsfonden", ombads av Dadaji att ge dem den fattige tjugofem rupier. Beloppet gavs honom omedelbart.

Senare sa denne broder till Dadaji: "När de fattiga möter dig, ökar de plötsligt sina krav. När jag träffade den här mannen i afton, bad han om endast tre rupier, men jag fick inte sådant intryck av honom att jag ville ge honom ens så mycket."

Dadaji log ett sorgset leende, när han sa: "Jag förväntar mig inte över vad de begär. Jag är bara förvånad över att de ber om så litet!"

Dadaji har en djup kärlek till hela människosläktet. Och en djup känsla för rättvisa. Hans ansikte återger ren godhet och kärlek, vilket lämnar ett outplånligt intryck hos alla som träffat honom. Hans budskap finns i några få enkla ord: "Vakna upp, vakna upp ur sinnesslummer! Ta emot Guds nåd och gå ut i världen, där mörker råder, och bär Ljus med er, det enda Ljuset – kärlekens Ljus! Ge er kärlek åt alla! Dela allt ni har med alla! Att leva är att dela med sig, att ta på sig."

I hans liv och i hans lära är det en tonvikt på arbetet. Livet får inte ödslas bort i lättja. Livet har getts oss för arbete. "Verka medan dagen är", skrev han i ett budskap till en ung man, "ty natten kommer då ingen människa kan verka!" Verka! Skapa!

Och vad än du skapar, måste du dela med de fattiga och ensamma. "Verka, oh människa!" är Dadajis kallelse till oss alla. "Men glöm inte att Han, Herren, är den Enda Arbetaren, den Enda Inspirationen till allt arbete, all aktivitet!"

Hur olik är inte detta den moderna aktivitetskulten! Den moderna människan arbetar för att skaffa sig pengar. Hon arbetar från gryningen till skymningen för att samla mer och mer av det gula grus vi kallar guld. Dadaji vill ha oss att verka inte för att samla alltmer åt oss själva utan för att vi skall kunna ge allt vi har och allt vi är i de fattigas och ensammas tjänst.

Hur enslig är världen! Och hur sorgen! Varför är det så? Vem vet? Vem har svaret? Dadaji säger att vi kanske inte förstår dessa varför. Men detta måste vi alla göra: Vi måste åkalla Guds namn och ge av vår medkänsla till de sorgsna och trötta. Vi måste frambära hoppets och tröstens budskap till de lidande och sörjande, de fattiga och elända i denna värld som av skäl vi kanske inte förstår, är en värld av lidanden och mödor.

Högst rörande är de ord som Dadaji skrev en dag i ett brev till någon som var honom kär:

"Jag är en eremit. Och jag bor i ett hus vid sidan av vägen. Och jag ser människor röra sig förbi, en del goda, en del dåliga, liksom jag själv är god och dålig. Men här, vid sidan av vägen, stannar jag med en längtan i mitt hjärta att jag måtte få bli en allas tjänare, en människans hjälpare."

Ja, boende vid sidan av vägen har vår älskade Dadaji blivit en allas tjänare, en människans hjälpare, en helare av människohjärtan. I visdom och kärlek hjälper han många av dem som kämpar genom livets mörka skog. Hans ansikte strålar av den kärlek som uppfyller hans hjärta, och i hans uppsyn är frid, född av djup tro på Gud. "Lyckligt är mitt hjärta", säger han, "som gläder sig åt enkla, dagliga uppgifter och lämnar resten åt Gud, som skapar vår bestämmelse."

Med denna övertygelse fortsätter han sitt arbete vid sin höga ålder och med försvagad hälsa. Från den stol där han sitter – och från vilken han inte kan förflytta sig – när han ut och rör vid hjärtan och sinnen hos oräknliga män, kvinnor och barn. Han ger hopp åt hjärtan som är stela av fruktan och ängslan. Han lyfter upp bilden av människan till Guds skönhet. Han bönfäller alla att tro på religionernas broderskap, rasernas enhet, kamratskapet inom hela skapelsen. Han kallar oss var och en att bli en mänsklighetens tjänare och hjälpare.

Var lik en tusensköna!

"Vad är Gud?" frågade de mig en dag.

Och jag svarade: "Gud är Ljusens Ljus – Centralsolen."

De frågade mig igen: "Hur kan vi komma i kontakt med Ljuset, Centralsolen?"

Och jag sade: Var lik en tusensköna. Så som denna blomma vänder sig mot solen, låt era hjärtan vända sig mot Gud!"

De frågade mig igen: "Hur kan vi bli som en tusensköna?"

Och jag sade: "Varen fyllda av längtan! När ert liv blir en längtans blomma som var dag ser mot Honom, blir ni välsignade!"

Det är sant att mycket få har verklig längtan efter Gud.

Därför är det också sant att de flesta av oss har mörker inom oss. Det är natt i våra hjärtan.

För in Ljus i hjärtat och du skall bli en källa från vilken glädje och välsignelse ges åt många.

Jag vet inte mycket

Det är inte mycket jag vet. Bara att det finns lidande i världen. Och att män och kvinnor vandrar i mörker.

I en sådan värld låt mig få gå omkring och ge kärlek och medkänsla åt alla. Låt mig få tjäna de fattiga och brutna, tjäna mina bröder och systrar, tjäna fåglar och kreatur och alla varelser i vilka livets ande finns.

Låt mig inte få ödsla bort kraft på frågor och dispyter. Låt mig få tända några ljus på den lidande skapelsens altare.

Om jag möter en hungrig, låt mig få ge honom mat att äta; inte fråga varför han är hungrig, när så många andra sitter till bords vid festmåltider.

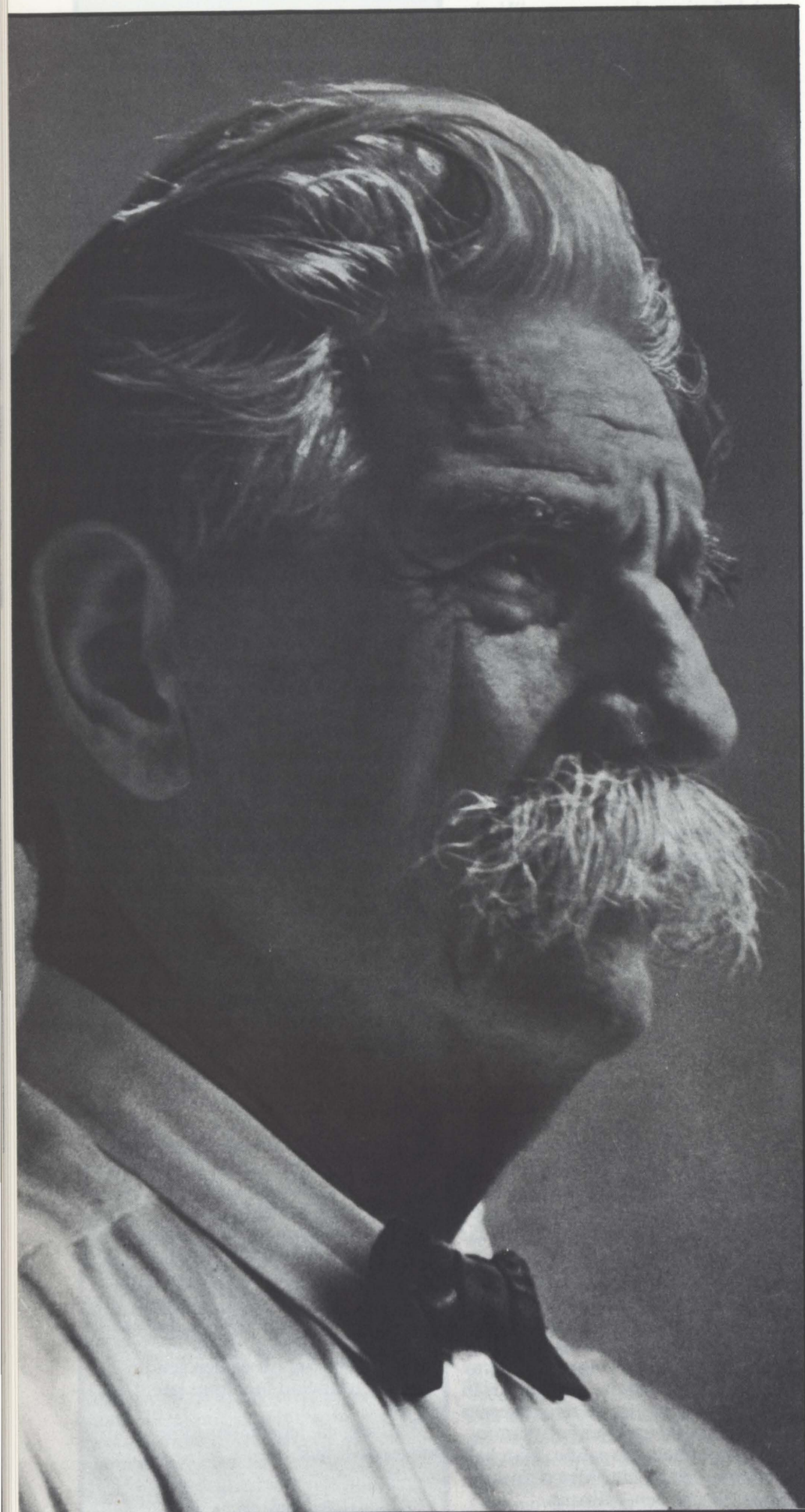
Om jag möter en naken, låt mig få ge honom kläder att ha på sig; inte fråga varför han skälver av köld i vintriga nätter, när så många har sina garderober fyllda till överflöd.

Och om jag möter en människa som gått vilse i synd, låt mig få visa henne min medkänsla och med en sång eller ett ord av kärlek föra syndaren till Anden; inte fråga varför han gått syndens väg.

Låt mig få föra till Anden genom att väcka den längtan som finns latent hos alla.

Låt mig få leda människor ut ur mörker till ljus!

T. L. Vaswani

Av Agne Windmark

Med Albert Schweitzer, som dog 90-årig natten till den 5 september 1965, gick en av vårt sekels lätt räknade stora *mänskliga* ledare bort. Jämte Gandhi, vars motsats han var i många stycken, hör han till den handfull giganter som med den oändliga ömheten för allt levande förenat den obändiga kraften att ständigt vidga gränserna för sin strävan och i praktisk verklighet omsätta sin idealism.

Envar ung människa, som vågat ge sig idealismen i våld, vet vilket hån och vilken begäbbelse han eller hon i olika sammanhang måste möta, innan stålet slipats, blivit smidigt och starkt. I sin med gripande enkelhet och rättframhet skrivna lilla självbiografiska bok "Minnen från min barndom och ungdomstid" berättar Albert Schweitzer om hur hans inställning till livsidealismen formades:

– I min ungdom har jag åhört samtal mellan äldre personer, varur ett beklämmande vemod svept mig till mötes. De såg tillbaka på sin ungdoms idealism och hänförelse som på något dyrbart, som man borde hållit fast vid. Men samtidigt ansåg de det nästan för en naturens lag, att man inte kunde göra detta.

– Jag beslöt att inte underkasta mig denna tragiska resignation inför förnuftet. Det jag lovat mig själv i nästan pojaktigt trots, det har jag också sökt förverkliga. – Vi måste alla vara beredda på att livet vill beröva oss tron på det goda och sanna och vår hänförelse därför. Men dessa skatter behöver vi inte utelämnas. – Ideal är tankar. Så länge de endast är tänkta tankar, förblir den kraft som finns i dem överksam, även då de tänkes med den största hänförelse och den fastaste övertygelse. Verksam blir deras inboende kraft först när de förenats med en luttrad människas väsen.

– Den "mognad" vi måste vinna är att bemöda oss om att bli allimer enkla, sannfärdiga och luttrade, fridsamma, saktmodiga, vänliga och fyllda av medkänsla. På inget annat sätt än detta får vi foga oss i att bli nyktrare i vår livsuppfattning.

– Livsvishetens stora hemlighet ligger i att kunna gå genom livet som en oförbrukad människa. Det förmår den som inte fäster sig vid människor och yttre händelser, utan som i alla skiften återfaller på sig själv och som inom sig söker tingens yttersta orsak.

– Den insats av god vilja en männi-

ska gör i världen bearbetar människors hjärtan och tankar. Det är vår dåraktiga försummelse, att vi inte på allvar vågar befatta oss med välviljan.

Och i en annan av sina skrifter säger han:

– Den kunskap om livet, som vi vuxna ska ge den yngre generationen, bör inte uttryckas så: – Verkligheten kommer snart att svika era ideal, utan: – Våx upp till era ideal så att livet aldrig kan beröva er dem!

Till 30 år för vetenskapen och livets goda

Redan som ung studerande gav Albert Schweitzer sig själv ett löfte att studera, ägna sig åt musik och "njuta livet" tills han blev 30 år. Sedan skulle han ägna det helt åt mänskligheten, betala av sin stora skuld till livet. Men han erkänner villigt att livet för honom egentligen alltid var ett stort allvar.

Så långt jag kan minnas tillbaka, säger han i sin förut omnämnda ungdomsbok, har jag lidit av all den nöd jag såg omkring mig i världen. Omedelbar, barnslig livsglädje har jag egentligen aldrig vetat av och tror för min del att detsamma gäller många andra barn, även om de utvärtes förefaller glada och sorglösa.

I synnerhet led han av att se hur djuren ofta plågades och vanvårdades. Längre följde honom tanken på en gammal halt häst, som skulle till slakthuset i grannsocknen och som tydligen kände på sig vad saken gällde. Medan en karl gick framför och drog och slet i tömmarna, gick en annan bakom och drev på med käpprapp. Från den dagen började den lille Albert i tyshet lägga till några ord i aftonbönen som mamman bad med honom varje kväll: "Gode Gud, skydda och välsigna alla levande väsen, bevara dem för allt ont och låt dem få sova gott."

I sjuårsåldern var han med om ett äventyr, som för alltid ställde honom på djurens sida gentemot människornas övergrepp. Det var vid fastlagstiden på våren. En kamrat lockade honom med sig upp i bergen för att skjuta fåglar med slangbössa. Albert vågade inte säga nej. Han hade just hukat sig ner och lagt an mot en liten sångfågel i ett träd, när kyrkklockorna i Günsbach började ringa. – För mig var det en röst från himlen, skriver Albert Schweitzer. Han kastade slungan, skrämde iväg fåglarna så de flög ur räckhåll även för kamratens

mordvapen och flydde hem. Han hade kommit till insikt om två viktiga ting samtidigt, den djupa betydelsen av budet "Du skall icke dräpa" och vikten av att bli fri från beroendet av människor.

Albert var till en början inte särskilt duktig i skolan, men vid en given tidpunkt – han fick en god och förstående lärare – klarnade viljan och allvaret till studier och han började arbeta målmedvetet och med stor framgång på sin utbildning.

Vi vet, att hans studieflit småningom gav utdelning i tre doktorat; filosofi, teologi och medicin. Strax före sin 30-årsdag lade han sista handen vid sitt banbrytande teologiska verk "Geschichte der Leben-Jesu-Forschung", där han samlat resultaten av sitt studium av 2 000 verk av olika forskare över Jesu liv och gärning. I det arbetet hade han mött en handgriplig bild av nazaréen, som för all framtid i allt hans görande skulle stå som hans förebild och rättesnöre. Vid denna tid hade det också klarnat för honom att han skulle bli läkare i Afrika, och han började därför med förtärad kraft studera medicin för att ta sin läkarexamen. Den ståtliga unge mannen är vid denna tid känd som en av Europas skickligaste orgelspelare och musikkonservator. Han spås en lysande framtid vid kontinentens lärosäten – och så får han plötsligt för sig att sätta sig på skolbänken igen för att studera medicin med sikte på att "begrava sin framtid" bland de sjukdomshärjade, primitiva negerstammarna kring Ogoweflodens i Ekvatorialafrika! Vilken förlust för mänskligheten, menar hans besvikna vänner. Men han menar tvärtom, och han är mycket bestämd i sina åsikter. Han har valt Afrika därför att den uppgiften är den svåraste. Afrikas urbefolkning har svikits av de vita, utplundrats, förslavats, torterats, smittats med syfilis och andra sjukdomar. Vi har en oerhörd skuld att betala av till dem. Skall då inte han, som fått så mycket till skänks av livet, vara bland dem, som gör en insats i det uppbyggande och läkande livets tjänst?

Men det räcker inte med att ta en läkarexamen, han måste skrapa ihop pengar till resan och sjukhusutrustningen också. Det gör han i vidsträckt turnéer med orgelkonserter, där han hyllas som en av musikens stora.

Läkare i urskogen

Lambarene. Med all sin fantasi hade Albert Schweitzer inte kunnat välja en vidrigare plats på jorden att verka som läkare. Den som vill ha koncisa, sak-

liga fakta om området kring Lambarene, Schweitzers läkarstation vid Ogoweflodens på Afrikas västkust strax söder om ekvatorn, gör klokt i att läsa hans bok "Mellan urskog och vatten", utkommen 1922 på J.A. Lindblads förlag. Här härskar året runt en temperatur på mellan 25 och 35 grader i skuggan. Luftens stora fuktighet, särskilt under regntiden, som omspannar halva året, gör klimatet mycket pressande för européer. Ett par, tre år rad anses vara maximum av vad en europé står ut med. Genom att unna sig en nödvändig arbetssemester i sitt älskade Günsbach i Elsass någon gång då och då klarade Schweitzer med sin jämfysik 50 års insats i Lambarenes feberklimat, där t o m själva urbefolkningen var på väg att dö ut, när han i juli 1913 började sin insats som tropikläkare. Men inte ens här får han arbeta i fred för sina krigiska medbröder i det rustande Europa. Världskriget börjar. Fransmännen som är herar i dåtidens Ekvatorialafrika, kommer plötsligt underfund med att "läkaren i urskogen" har elsassiskt pass och följaktligen är tysk! Han interneras på sin egen missionsstation – men tillåts tills vidare utöva sin läkarpraktik. Mot krigsslutet forslas han emellertid som krigsfånge till Europa och sätts i koncentrationsläger i Pyreneerna. Han tillbringar tiden där – ett helt år – med att sköta om sina sjuka medfångar och skriva ned sitt stora filosofiska verk, "Kultur och etik". I denna fascinerande, utomordenligt välskrivna bok, låter han mänsklighetens olika filosofiska system, alltifrån de gamla kinesernas och indiarnas känslotänkande till västerlandets kallare förståndsfilosofi passera revy under kritisk granskning. Den etik han i boken själv kommer fram till, är den han givit namn av "Vörndnaden för livet".

Det är en fordrande lära, som den obändigt starke och oändligt ömme läkaren i urskogen kommit fram till och som han nu under sin påtvingade "semester" i krigsfängeläget får tid att skriva ner. Han berättar om hur han där han suttit vid sin fotogenlampa och skrivit ned sina tankar med bläck i nattens timmar, medan sjukhuset sov, gärna haft fönstret på glänt för att åstadkomma litet svalka i den pressande värmen. Men genom fönsterspringan kom insekter, lockade av ljuskäglan. Med svedda vingar föll de ned förkrympta och döende kring lampfoten. Han tvingades stänga fönstret och uthörda hettan för att freda sitt samvete – och skriver därom:

– Det förblir för mig en smärtsam gåta att leva med vörndnad för livet i en

värld, i vilken skaparviljan samtidigt uppträder som förstörelsevilja och förstörelseviljan samtidigt som skaparvilja. – Jag kan inte annat än hålla mig till det faktum, att viljan till liv i mig uppträder som en vilja till liv, som vill förenas med all annan vilja till liv. Detta faktum är för mig det ljus som lyser i mörkret. Den ovetenhet, som världen är hemfallen åt, har lyft ifrån mig. Jag är förlöst från världen. I stället har jag genom vördnaden för livet kastats ut i en oro, som världen inte känner. Den skänker mig en salighet, som världen inte kan ge. När en annan och jag i det saktmod, som kommer av att vara annorlunda än världen, hjälper varandra, förstående och förlåtande, där annars den ena viljan skulle plåga den andra, har livsviljans splittring upphävts. Då jag räddar en insekt ur vattenpölen, har liv hängivit sig åt liv och livets splittring upphävts. När på något sätt mitt liv hänger sig åt annat liv, upplever min ändliga livsvilja ett blivande med det oändliga, i vilken allt liv är ett. En vederkvickelse kommer mig till del, som räddar mig från att försmäkta i livets öken.

– Det är en fruktansvärd lära, som den sanna etiken viskar i mitt öra. Du är lycklig, säger den; därför är du kallad att ge mycket. Vad du har fått mer än andra i fråga om hälsa, begåvning, duglighet, framgång, lycklig barndom, ett harmoniskt hemliv, får du inte ta mot som något självklart. Du måste betala ett pris för det. En mer än vanlig hängivelse av liv åt liv måste du prestera.

– Farlig är den sanna etikens stämning för de lyckliga, om de vågar lyssna till den. Gentemot dem dämpar den inte det irrationella som flämmer i den. Den anfaller dem för att se om den kan kasta dem ur deras bana och gör dem till hängivelsens äventyrare, som världen har för få utav.

Efter krigsfångeåret

återvänder Schweitzer, så snart han fått ihop pengar till en ny sjukhusutrustning – och därvidlag är ärkebiskop Nathan Söderblom honom till stor hjälp – till sitt samaritliv i Lambarene. Hans arbete börjar nu bli bekant i världen, och fler "hängivelsens äventyrare" i form av unga läkare och skickliga sköterskor samlas kring uppgiften. I stora skaror kommer de primitiva djungelmänniskorna till honom. I tusental behandlas de varje år. Om söndagarna håller han gudstjänst i det fria. Då förkunnar han i enkla liknelser ur deras eget liv den store Mästarens lära. Han opererar, ger mediciner, lyssnar, läker. Den enda

tid han har för sig själv är de sena kvällarna. Då spelar han på sin zinkklädda tropikorgel eller författar. En gång blir han hindrad att gå den vanliga kvällsronden till sina sjuka. Tidigt på morgonen går han runt och hälsar på dem i stället. – "Hur har det gått att sova i natt?" frågar han en gammal inföding. – "Inte bra", svarar denne. "Jag väntade hela natten, men doktorn kom inte och sa godnatt."

Vid skrivbordet ritar han nya byggnader och reser dem själv i spetsen för sitt arbetslag av unga läkare och tack-samma djungelmänniskor. En dag tar han hand om en skadad antilop, som förrirat sig in i lägret, spjälkar dess brutna ben och ger den hälsa och frihet åter. Den återbetalar förtroendet genom att bli kvar i lägret och följa honom i fotspåren var han går. En dag kommer han på den med att snaska i sig halva manuskriptet till "Kultur och etik". Tålmodigt skriver han om stora delar av boken. Men för framtiden ser han till att antilopen får sitt behov av cellulosa i mindre förädlad form. En och annan modern missionär på besök fnysar kanske åt dofterna i hans läkarstation. Här ligger ett par vildsvinsungar mitt i vägen. Doktorn berättar att han fick den ena av en infödd. En dag försvann den i djungeln, och han trodde den givit sig av för gott. Men snart kom den tillbaka med en liten syster. Och nu ska de båda ha mat och omvårdnad. Infödingarna kommer ofta långväga ifrån, bärande på sina sjuka. När han bereder vårdplats åt dessa, måste han också ta hand om anförvanterna. Så blir hela sjukhusbyn ett stort och vittfamnande träd, som välkomnar alla under sina grenars skugga och ger dem omvårdnad och förstående kärlek. Men, visst har missionärerna rätt, den sterila sjukhusatmosfären vill inte riktigt infinna sig i Lambarene.

Naturligtvis kommer det också tidningsmännskor från alla håll av världen – förundras, fotograferar och skriver långa haranger. Kritik uteblir inte, men visst är förståelsen och hängivenheten större. En liten kvinnlig fransk journalist kvittar betagen, att hon så gärna skulle vilja bli kvar och få ägna sig åt en UPPGIFT i den store läkarens fotspår. Han ser på henne med ett farbroderligt leende och säger:

– Res ni hem i stället och försök med att förverkliga ert eget rättframma och naturliga jag på den plats där livet ställt er.

När han sent en kväll sitter vid sitt skrivbord, som han själv snickrat ihop av de packlådor, som sjukhusets första förråd kom i, hör han den klagande gråten från ett sjukt barn. Han lyssnar. Ljudet kommer från ett rum dit en

schweizisk sköterska just gått in efter sin långa arbetsdag. När samma sköterska några månader senare säger farväl för att återvända till sitt hemland, påminner han sig episoden. – Det påstås, säger han, att jag förstär mig en smula på musik, men det vackraste väljud jag någonsin hört kom en natt från ert rum, när jag på den förändrade tonen märkte att det ensamma övergivna lilla barn ni tagit hand om hade övervunnit krisen och skulle tillfriskna.

Fredspristagarens testamente

När Albert Schweitzer år 1952 förärades Nobels fredspris, var det säkert inte många som ifrågasatte riktigheten i det beslutet. Genom sitt praktiska arbete i Kristi efterföljd, sin världsväckande värdjan om vördnad för livet, sin energiska kamp mot våldet – särskilt mot kärnvapen – och sist men inte minst genom sitt filosofiska författarskap och sin strålande Bach-tolkning, hade han blivit en världssamvetets röst.

Före sin död hann han med att färdigställa en sista bok, som handlar om vördnaden-för-livet-principen.

Tre slag av framsteg är betydelsefulla för mänskligheten, säger han där: Framsteg på det vetenskapliga planet, framsteg på det sociala planet och framsteg på det andliga planet. Största betydelsen har de sistnämnda.

Själva grundvalen för den etiska utvecklingen, menar Albert Schweitzer är känslan av solidaritet med andra människor: – Enda vägen ut ur dagens förtvivlade läge är att människor blir värdiga varandras förtroende.

– Människan hör människan till, säger han. Det råder så mycket kyla mellan oss, därför att vi lyder en konvention, som bjuder oss att vara lagom reserverade och inte vågar visa den värme som bor inom oss. Den etik som bygger på vördnaden för livet, kräver av oss alla att vi på något sätt och i något avseende skall handla som människor mot andra människor. De ibland oss, som inte kan ge något på detta sätt i sin dagliga gärning, och som inte äger något annat att skänka bort, måste offra något av sin fritid, hur knappt tilltagen den än må vara.

– Slå upp dina ögon, fortsätter han, och se dig om efter en annan människa, som är i behov av lite vänlighet, lite sällskap, lite hjälp – lite av din tid och ditt arbete. Det kan vara en ensam, förgrämd, sjuk eller hjälplös

Forts på sidan 36

Att studera altruistisk kärlek

I sin bok *Altruistic Love* (altruistisk kärlek) skriver harvardprofessor Pitirim A. Sorokin (d 1968) att det funnits tider då mänskligheten framför allt behövt vetenskapliga upptäckter och tekniska uppfinningar eller estetiskt, religiöst och filosofiskt skapande. Men i dag, skriver han (1950), är ett rikligt *etiskt* skapande det som mänskligheten främst behöver. Vi kan klara oss och överleva, även om inga stora vetenskapliga eller tekniska framsteg görs under de närmaste hundra åren, men det måste ifrågasättas om vi kommer att överleva, ifall individers och grupper egoism förblir oförminskad och inte överträffas av skapande kärlek, *Agape* och *Eros*, där kärleken blir en dynamisk kraft som omformar individer och sociala institutioner och verkar inspirerande på kulturen och gör världen till en varm, vänlig och vacker plats.

Under sin forskning i kärlekslärans vetenskap har professor Sorokin funnit att kärleken är en verklig, livgivande kraft för den kärleksfulle själv. Altruistiska personer lever genomsnittligt längre än andra. Kärlek övervinser ensamhet och är det bästa medlet mot självmordstendenser. Att erfara kärlek och resultat därav är att få sann kunskap och det är någonting vackert och förskönande. Kärlek är frihet, frimodighet och skapande kraft och ett verksamt medel för att uppnå sinnesfred och lycka. Kärlek är den bästa terapin mot hat, psykos, olycka, elände och död.

Ett syfte med Sorokins forskning har varit att få kunskaper om den altruistiska människotypen, som vi vet mycket litet om. Många undersökningar har gjorts av negativa människotyper, kriminella, psykiskt sjuka, efterblivna, asociala etc, men vi har försummat att studera de positiva människotyperna, helgon, filantro-

per, "goda grannar" etc. Sorokin och hans forskarlag har skaffat in upplysningar om altruisternas kön, ålder, hälsotillstånd, yrke, ekonomiska och sociala ställning, utbildning samt undersökt vad som gjort dessa människor till altruister, dvs osjälviska människovänner. Forskningsmaterialet som behandlas i *Altruistic Love* har varit amerikanska "goda grannar" och katolska helgon.

Den västerländska kulturen har blivit alltmer negativistisk, skriver Sorokin. I tidningar och tidskrifter ägnas förstasidorna åt hårresande mordfall, sexskandaler, perversioner och galenskaper. Sällan nämner man goda gärningar och det som verkligen är positivt. På samma sätt är det med film och teater, måleri och bildhuggerkonst, radio och TV. Sex, galenskap och brott utgör grovt räknat 80–90 procent av det som behandlas inom de nämnda områdena. Inom andra om-

råden är det på liknande sätt. Vi lever i en atmosfär, där det som är hjältemodigt, positivt, sant, gott och vackert skjuts undan som något egendomligt.

Sorokin anser att den negativa andan har manifesterat sig inom det vetenskapliga området bl a i de många nedvärderande tolkningarna av människan, hennes kultur och värden. Mekanistiska, reflexologiska, biologiska, materialistiska, endokrinologiska, behavioristiska etc förklaringar dominerar. Dessa tolkningar har fränkänt människan allt gudomligt, andligt, övermaterieellt, mänskligt. Människan har reducerats till en eländig materiell massa, tillfälligt ihopkommen av naturens nycker.

Professor Sorokin hävdar att det är nödvändigt att vi ägnar mycket större uppmärksamhet åt allt positivt som människor förmår.

SM

Pitirim A. Sorokin

UPPLÖSNING

vatten forsar
nedför en brant bergssluttning,
en naturkraft:

där finns liv
men också
död

som drivkraft.

Många människor tycker jag är tokig när jag pratar med dem om döden.
De tror inte jag förstår livet.

"Om du tänker på död och elände
blir du bara olycklig."

De tror jag är besatt.

"Döden är hemsk.
Varför uppehåller du dig vid den?"

Löjligt.

De förstår sig inte på livet.

vi existerar i en dans
mellan liv och död:
en dramatisk maskerad med en aktör
som ändrar karaktär,
ett ansikte sedan ett annat och ett annat,
rör sig
förändras.

Från första livsögonblicket är föränderligheten med oss.
Från befruktningsögonblicket börjar förfallet.
I andra livsögonblicket har en förändring redan skett
och första ögonblicket har försvunnit. Detta är föränderligheten
och döden.

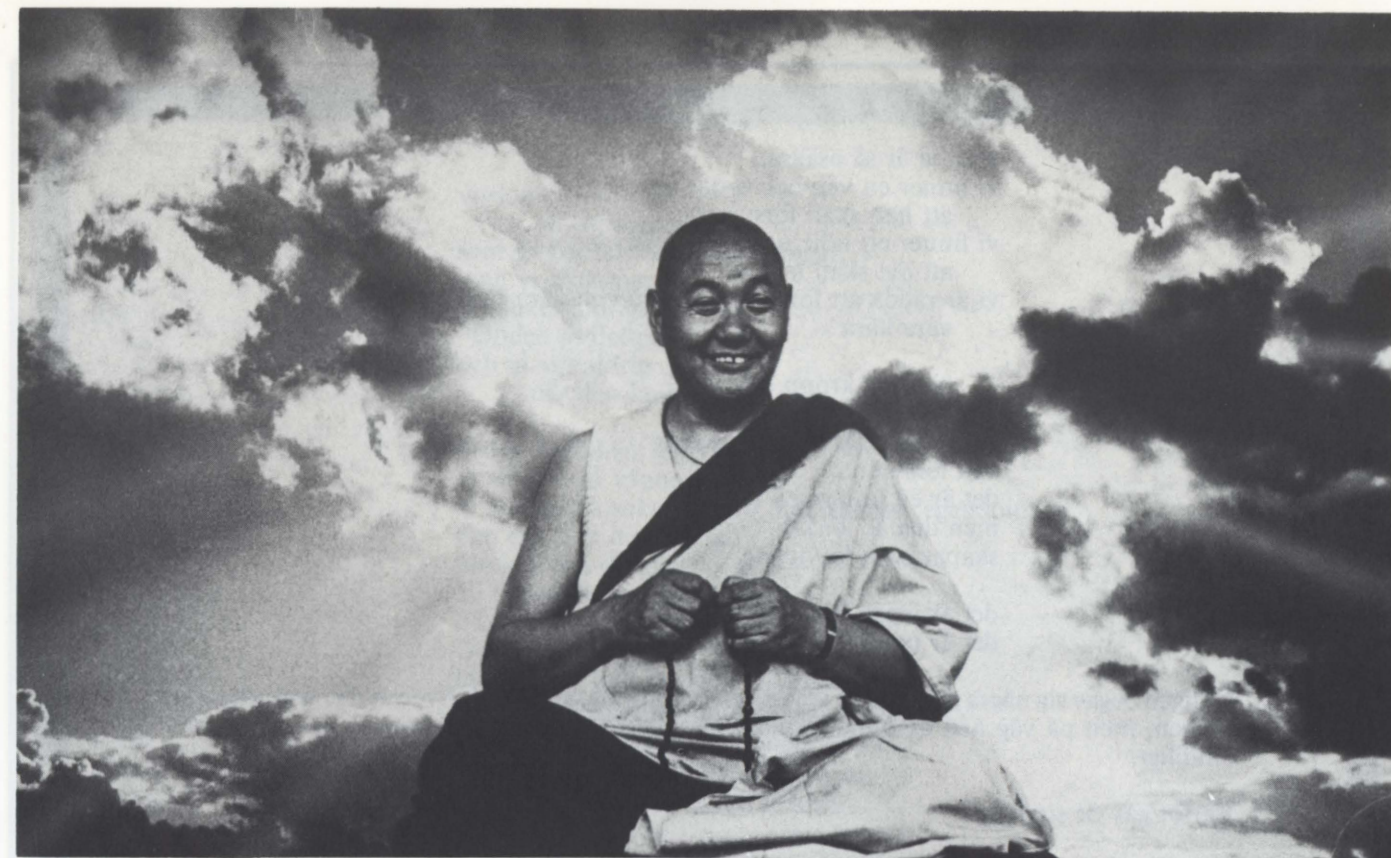
"jag existerar."
"jag existerar" är en missuppfattning.
en idé om oföränderlighet.

all energi rör sig
förändras, kommer och går.
kommer, och växer
blir gammal, äldre och dör
dör, dör.

När vi ser en död kropp föreställer vi oss aldrig vårt eget lik där.

"Usch, en död. Hemskt.
Nu går jag."

Vi tänker aldrig, "Det där är jag."
Upplever rädsla. Inte förståelse.

Lama Yeshe

det hemska liket
är inom dig nu.

alla sinnevärldens fenomen
existerar som ett moln.

om ett möte sker
eller en början
eller en kontakt
sker en naturlig förändring
ett åtskiljande
och försvinnande

man och kvinna
vänner mor far familj
atomer
eld och vatten,
ting.

om ett möte sker
följer automatiskt
ett åtskiljande. Och det uppstår
beroende, fruktan och lidande.

varje tänkbar lockande erfarenhet,
all kontakt,
alla nöjen
försvinner.
det är naturligt.

men vi är så osäkra;
vi finner en vän och oroar oss
att han skall försvinna.
vi finner ett nöje och oroar oss
att det skall ta slut.
vi är rädda att förlora vårt hem och våra pengar,
våra kära

och vår kropp.

vi är alla rädda för att skiljas
och försvinna.
det är en universell fruktan,
men den är lönlös,
skapar bara förvirring.

det är ingen lösning;
det är upplösning.

Nyligen begav sig några människor iväg på en expedition till Mount Everest. De lyckades nå toppen, men på väg ned omkom en man. De försökte återuppliva honom, men det var omöjligt.

Varför gav de sig iväg?

Milarepa sade: "När världsligt folk ser mig tror de att jag är fullkomligt galen. Och när jag ser världsligt folk tycker jag att de är fullständigt galna."

att välja coca-cola
när man kunde få champagne
är mycket dumt
eller hur?

Vårt materialistiska levnadssätt ägnas åt tillfälliga nöjen.
Vi tror det är det bästa vi kan göra. Men när döden kommer
blir vi fullständigt utblottade och vi dör i förtvivlan.

Det är inte större skillnad mellan vårt liv
och en hunds liv

förutom förmågan

samsara tar aldrig slut
därför att vi inte minns döden

"Inte idag. Nej,
inte idag."

livet är bara en andning
som kommer in och går ut.
om andningen går ut
och inte kommer in igen
slutar livet.
det är döden.

tills dess vi dör kommer vi att tänka
"Nej. Inte idag."

livet ilar vidare:

döden är definitiv
och vi vet aldrig
när den kommer.

Livet går som en blix; än finns det, plötsligt är det borta.
Men något inom oss tror att döden kommer långsamt –
vår idé om oföränderlighet; därför att vi inte kommer ihåg döden.

visdomens minne
är atomenergin
som förgör falska föreställningar,
men vi glömmer.
vi tänker aldrig,
"Döden är definitiv
och vi vet aldrig
när den kommer."

Sedan vi föddes har vi samlat;
vi samlar på vänner,
vi samlar på saker, familj, förälskelser, egendom,
den ena och den andra,
det här och det där.
Vi fäster oss vid varandra,
då uppstår fruktan.
Och när vi dör
hjälp oss inte en enda av dessa saker.
Istället för att hjälpa, förgör vår samling oss.
Därför att vi inte kom ihåg döden.

den kommer
definitivt.

och tidpunkten
är aldrig säker.

"Idag lever jag
och har det bra.
Så inte idag."

varför inte?

"Din far dog idag."

Javisst, det var dags för honom att dö.
Alla måste dö.
Nu när han är död, är det min tur.

Förstår du?

Jag måste göra något just nu.

Det är så här: Om jag vet att någon skall skära av mig näsan inom tio dagar, men inte vem och inte när, då blir jag så försiktig, på min vakt för att beskydda näsan så mycket som möjligt och förspiller inte tiden med att sminka den för att göra den vacker.

Vi har detta val:

att dö är naturligt,
men det är möjligt att dö
med glädje

som att komma hem

Utdrag ur undervisning av Lama Yeshe i Kopan Klostret, Kathmandu, Nepal. Bearbetad av
T. Yeshe och översatt till svenska av KV.

Den vetenskapliga eliten är skeptisk till parapsykologin

Vad anser eliten av vår tids vetenskapsmän om ESP och parapsykologin? Den frågan ställde sig James McClenon vid University of Maryland i USA, och för att ta reda på svaret företog han en enkätundersökning.

McClenon sände ett frågeformulär till medlemmar av styrelsen för den amerikanska vetenskapsföreningen American Association for the Advancement of Science, AAAS, samt till representanter för vissa sektionskommittéer inom AAAS, i allt 497 personer. De tillfrågades om sin uppfattning om ESP och parapsykologi samt om eventuella egna paranormala upplevelser.

De som utvalts för enkäten utgjorde en "administrativ elit" inom det amerikanska vetenskapssamfundet. De utgjorde även en intellektuell elit, ty fastän administrativ och intellektuell elit inte är detsamma, är urvalsprocesserna för dessa två kategorier sådana att de tenderar att sammanfalla. Denna elit är en mycket viktig grupp. I sin ledande ställning har de bl a stor betydelse för utformningen av vetenskapssamfundets policy, när det gäller forskning av ny typ och vetenskapens gränsområden samt ställningstagandet till frågan huruvida forskning inom dessa områden skall anses legitim eller inte. De har också kontrollen över fonderna och över vilka personer som skall räknas till den vetenskapliga eliten.

69 procent av vetenskapsmännen besvarade frågorna i enkäten. *Det visade sig att denna grupp var mer skeptisk till existensen av ESP än någon annan större grupp vars åsikter undersökts under de senaste 20 åren.* Endast 29 procent uttalade sig för ESP, dvs ansåg ESP vara konstaterat (4 procent) eller sannolikt (25 procent). 50 procent var klart negativa, dvs ansåg ESP vara omöjligt (9 procent) eller osannolikt (41 procent). Som jämförelse nämner McClenon att enligt en annan undersökning tror 66 procent av de amerikanska collegeprofessorerna på ESP, medan endast 23 procent av dem anser ESP vara omöjligt eller osannolikt.

En majoritet av elit-vetenskapsmännen, 69 procent, ansgåg dock att parapsykologisk forskning är legitim.

Endast 14 procent bestred dess legitimitet. *En fördomsfri skepsis var den vanligaste attityden.*

Medlemmarna av AAAS:s styrelse hade lägre tro på ESP, 16 procent, än övriga elit-vetenskapsmän – alltså: de allra högst uppsatta inom AAAS trodde minst på ESP.

Tidigare undersökningar som gjorts antyder att tron på ESP ökar hos den amerikanska allmänheten och även bland vetenskapsmännen. En viss ökning även bland elit-vetenskapsmännen kanske kan utläsas av James McClenons undersökning, eftersom de yngre hade något större tro på ESP än de äldre. Av dem som var födda 1928 eller senare trodde 39 procent på ESP, av dem som var födda 1919 – 1927 trodde 19 procent och av de äldsta, födda 1918 eller tidigare, trodde 25 procent.

Grupper av elit-vetenskapsmän med låg tilltro till parapsykologin var antropologerna (0 procent), vetenskapshistorikerna och vetenskapsteoretikerna (0 procent) samt psykologerna (5 procent). Stor tilltro fanns bland ledande apotekare (60 procent) och ingenjörer (40 procent) samt inom den allmänna sektionen av AAAS (42 procent).

Vilka källor återopade nu elit-vetenskapsmännen som stöd för sin uppfattning? Jo, de hänvisade till informationer i tidningar (67 procent), till personliga upplevelser, tex klärvoajans (28 procent), till a priori-resonemang (25 procent), till rapporter i tidskrifter (30 procent), till böcker av J. B. Rhine och andra parapsykologer (22 procent), till TV-program (15 procent) och till hörsägen (14 procent). De som var för psi hänvisade gärna till egna upplevelser och till TV-program, medan de skeptiska grundade sig mycket på a priori-resonemang och läsning av parapsykologisk litteratur. (A priori-resonemang innebär här att man på förhand, utan föregående undersökning, bestämmer att psi-fenomen inte kan finnas.)

Elit-vetenskapsmännen rapporterade mycket färre egna ESP-upplevelser (26 procent) än ett genomsnitt av den amerikanska befolkningen (58 procent).

Endast 9 av 351 svarande åberopade en parapsykologisk tidskrift som

stöd för sin åsikt – 5 av dessa var för och 4 var mot psi. Det tycks alltså som om rapporter om modern parapsykologisk forskning inte når fram till ledande nutida vetenskapsmän. Dessutom har den forskning som bedrivits inte gjort något större intryck på de elit-vetenskapsmän som tagit del av rapporter i facklitteraturen. J.B. Rhine nämns 14 gånger i enkäten, varav 13 gånger av skeptiker. Puthoff och Targ är de enda nu levande parapsykologer som nämns, nämligen en gång av en skeptiker.

Elit-vetenskapsmännens uppfattning om ESP och parapsykologin grundar sig inte på analyser av rapporterade experiment, utan det är fråga om attityder som baseras på liten kännedom – detta gäller både dem som är för och dem som är mot ESP.

Vilka argument mot parapsykologin är de vanligaste? Från parapsykologiskt håll menar man att motståndet mot parapsykologin beror på att den utgör ett hot mot den etablerade mekanistiska världsbilden och att vetenskapsmän är oinformerade om de bevis som faktiskt finns. Tvivlarna däremot trycker på att det enligt deras mening saknas tillräckliga bevis för psi. Många anser att parapsykologisk forskning inte bedrivs på ett kompetent sätt.

Den skepsis till parapsykologin som finns bland ledande vetenskapsmän förklarar varför den ännu inte vunnit fullt erkännande i den vetenskapliga världen.

Källa: En uppsats av James McClenon i The Journal of Parapsychology, nr 2, 1982.

SM

Fanatiker = en människa som slutat tänka.

Edward de Bono

Religioner borde ses med åtminstone lika stor skepsis som tex UFO-besök eller Velikovskys katastrofism.

Carl Sagan

Den som aldrig ändrar mening, älskar sig själv mer än sanningen.

Joseph Joubert

Falska spådomar

Massmedia skänker ibland uppmärksamhet åt spåmäns och spåkvinnors framtidsförutsägelser. Mer sällan – om ens någonsin – kontrollerar massmedia om spådomarna går i uppfyllelse. Detta gör däremot ofta den amerikanska tidskriften *The Skeptical Inquirer*, organ för Kommittén för vetenskaplig undersökning av påstådda paranormala fenomen. I nr 2, årgång 7 har James Randi, känd illusionist och framträdande medlem i kommittén, en granskning av spådomar om jordbävningar i Kalifornien.

Edgar Cayce spådde 1941 att Los Angeles och San Francisco skulle förstöras av jordbävningar en tid före förstörelsen av New York 1971. Senare ändrade han datumet till "före 1978". Cayce spådde också att delar av South Carolina och Georgia skulle sjunka, ett tecken på att katastrofen snart skulle drabba västkusten.

Psykikern Joe Brandt erhöi i början av 1960-talet en vision av Kaliforniens förstörelse. Han var inte säker på tidpunkten, men sa att "det verkar vara 1969".

"Doc" Anderson, välkänd i Georgia, spådde 1969 att "den värsta jordbävningen i historien" skulle drabba

Los Angeles och San Francisco någon gång före 1979.

En pastor Neal Frisby i Phoenix, Arizona förklarade att den sista större jordbävningen i Kalifornien skulle inträffa mellan 1972 och 1977.

Irene Hughes spådde en ödeläggande jordbävning i Kalifornien 1976.

1971 profeterade John Dombrowski att San Diego, San Francisco, Los Angeles, Santa Barbara samt stora delar av den kaliforniska kusten skulle sjunka i havet någon gång mellan 1972 och 1976 och bli tillhåll för hajar.

Jeane Dixon sa 1968 till tidningen National Enquirer att det blir en väldig jordbävning på den amerikanska västkusten om cirka sju år, dvs 1975. Men redan 1964 förutspådde hon en stor jordbävning i Kalifornien 1965 eller 1966.

Detta var några av de mer framträdande siare som förutspått jordbävning i Kalifornien före 1983.

Det är naturligtvis lockande för förhoppningsfulla siare att spå kaliforniska jordbävningar, eftersom Kalifornien är ett jordbävningsområde. San Francisco förstördes ju nästan helt av jordbävning och eldsvådor 1906.

Pengar

Pengar är viktiga och nödvändiga. De blir mycket viktiga när de förbindes med ett kärleksfullt hjärta. De blir då fulla av ljus, de torkar tårar, de skapar kontakter, de öppnar vägar för arbete åt människor, de gynnar det sköna, de stöder konsten, de hjälper kulturen. Och de som har fallit, lyfter sig; de som har varit sorgsna, börjar le; de som hade förlorat tilliten till livet, får sin livstro tillbaka; rikedom blir så ett medel till vänskap mellan människor och folk.

Ernesto Gramazio

Att vilja finna sanningen är förtjänstfullt, även om man skulle fara vilse på vägen.

Lichtenberg

Den som är förskonad från eget lidande, är därmed kallad att lindra andras.

Albert Schweitzer

Vi har fått nya lokaler!

Välkommen till: Storgatan 10

Näckrosen special Bokhandel

Österländsk och Västerländsk filosofi, religion & Mytologi, Humanistisk psykologi, Livsåskådningsfrågor, Astrologi, Holistisk hälsa, Biodynamisk odling, Helhetssyn... m m.

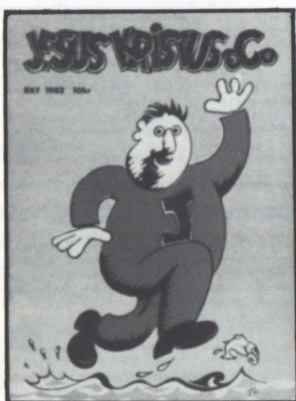
Öppettider: Månd. 11-19
Ti-fred 11-18
Lörd 11-15

Tel. 031/13 60 85
13 60 20

Postorderförsäljning:
Box 3022
400 10 Göteborg

Arkitekten Dagfinn Eckhoff är hedning, en norsk hedning. Han tror inte på Gud och inte på Jesus Kristus.

Han gycklar gärna med den kristna tron för att väcka människor. Förra året gjorde han, tillsammans med några medarbetare, ett litet album, "Jesus Kristus & Co", med tecknade satiriska serier riktade mot kristendomen. Albumet anmälades av Kristelig folkepartis kvinnoorganisation till Riksadvokaten för hädelse. § 142 i den norska strafflagen förbjuder hädelse mot religiöst samfund. Man skall alltså inte ostraffat kunna kränka eller sära medlemmar av trosbekännelse som är tillåten i Norge. (I Sverige finns inte längre någon liknande lag.)

Teologen professor Inge Lønning vid universitetet i Oslo fick i uppdrag att granska albumet. Han säger att innehållet är straffbart enligt norsk lag men att utgivaren inte bör åtalas, eftersom det "vore som att skjuta flugor med kanoner". Lønning anser att "Jesus Kristus & Co" är en undermålig produkt och att en rättegång skulle ge den usla och oseriösa skriften oförtjänt publicitet. Detta uttalande har inspirerat vår tecknande medarbetare Sven Rosén till en liten Norge-historia:

De 24 sidorna av "Jesus Kristus & Co" innehåller en omild satir, som enligt min mening många gånger träffar sitt offer, men också flera obscena inslag. Upplagan är 10 000 exemplar, utgivare är Religionskritisk forlag, Postboks 91, Ankertorget, Oslo 1, Norge.

Vi återger här nedan ett avsnitt, ett av de minst elaka, ur "Jesus Kristus & Co". Det gör kanske några av våra läsare bedrövade, men då svarar jag med ett citat som jag har i huvudet (av någon okänd mästare): "Den religion som man inte kan skämta med, kan man inte heller ta på allvar."

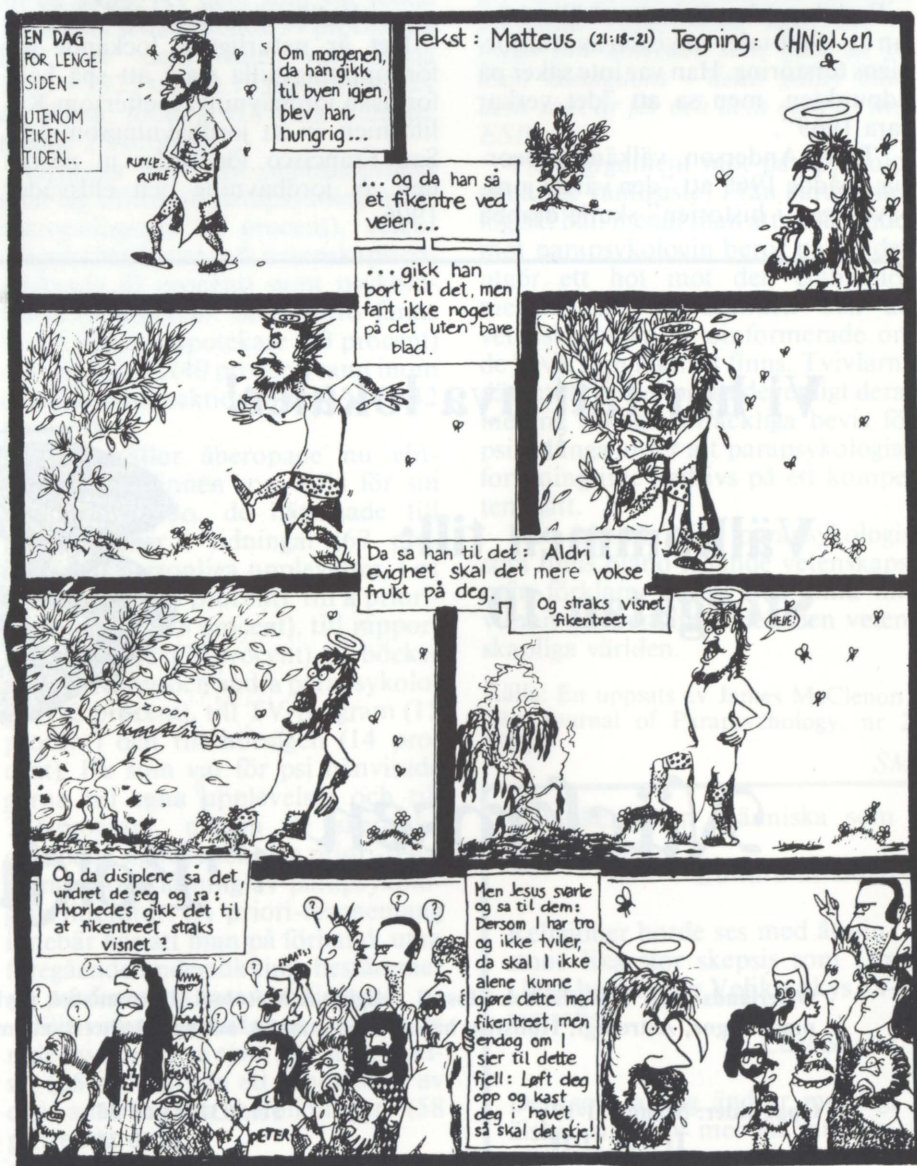
Dagfinn Eckhoff är medlem i Det norske hedningssamfund (Colletts-

gate 31 B, Oslo) som har nära 1 000 medlemmar, och Human-Etisk Forbund, som vi skrev om i nr 3-4. Hedningssamfundet ger ut tidskriften "Tro det?".

SM

VAR JESUS EN TRESKALLE?

Korrekt gjengitt etter Matteusevangeliet

Lafayette Ron Hubbard

Är scientologiimperiet på väg att rasa?

Amerikanen L. Ron Hubbard är en fantastisk man – en kollega till Jesus, Muhammed och Zarathustra. Han har skapat en religion med många hängivna anhängare. Till skillnad från de flesta inom det gebitet är han samtida med oss.

Ron Hubbard har blivit förmögen, berömd och föraktad – fast medlemmarna i hans rörelse förklarar att rik var han innan han stiftade religionen. Han var nämligen en framgångsrik författare av kioskfiktur: science fiction-, detektiv- och äventyrsberättelser. Han tjänade massor av pengar på sin penna.

1950 skrev han en bestseller, "Dianetics", som handlar om hur man befriar sig själv från mentala bilder, "engram", vilka hindrar en från att uppnå sin fulla potential och bli "clear" (klar, renad). Fyra år senare grundade han scientologin på basis av tankarna i dianeticsboken. Den nya religionen växte snabbt, den blev en klar succé.

Hur många medlemmar Scientologikyrkan nu har finns det inga säkra uppgifter om. Avhoppare som haft höga poster inom kyrkan säger att den som mest, i början och mitten av 70-talet, hade ett par miljoner medlemmar i hela världen. 75 procent av dessa var amerikaner. Vid den tiden flöt ett år hundra miljoner dollar in som betalning för dyra kurser. Nu, säger man, finns det endast omkring 100 000 aktiva medlemmar kvar i USA, och kanske lika många i andra länder.

Tendensen är alltså vikande för L. Ron Hubbards religion. Själv har han blivit över 70 och tycks ha dragit sig tillbaka. Han har inte synts till sedan våren 1980, och det har ifrågasatts om han fortfarande är i livet.

Hans äldste son, Ronald DeWolf (som ändrat sitt efternamn) har inte några höga tankar om sin köttslige far. Men fadern är trots allt förmögen, och sonen försöker nu att med lagens hjälp skydda förmögenheten, som han menar att Scientologikyrkans nya ledare är ute efter. L. Ron Hubbard har, säger sonen, länge lidit av mental och fysisk sjukdom och är nu antingen död eller "inkompetent". DeWolf säger också att hans far har använt kriminella

metoder för att skaffa sig sin förmögenhet, berömmelse och makt.

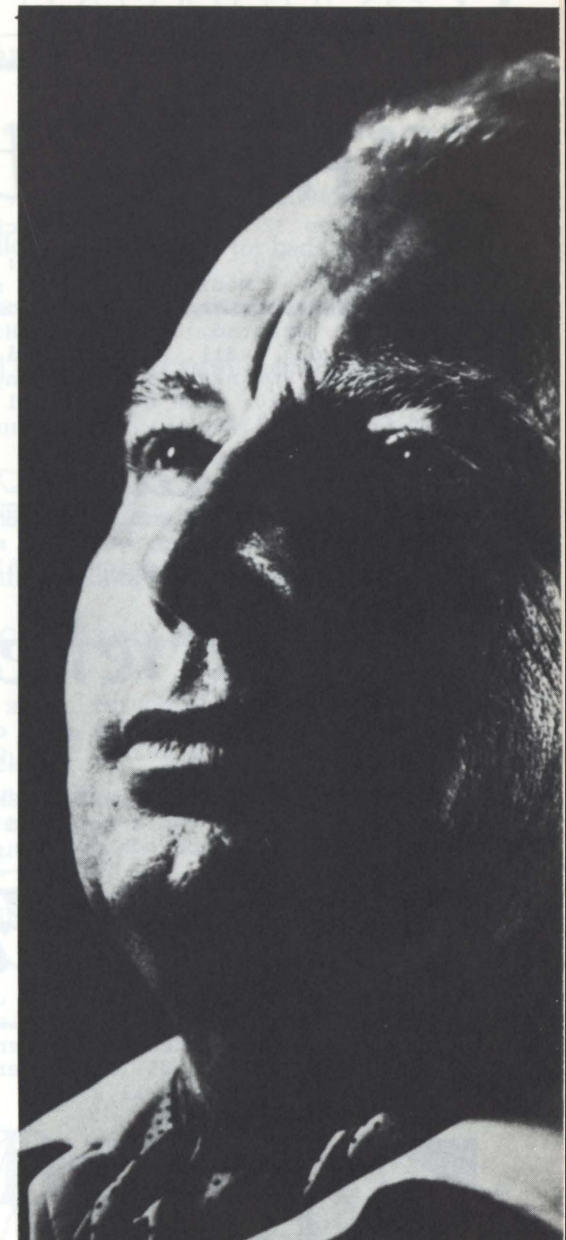
Religionsstiftaren Hubbards anseende är skamfilat, minst sagt – liksom hela organisationens. En som hjälpt till att skamfila det är Gerry Armstrong, 36 år. I januari 1980 fick han Hubbards uppdrag att samla material till en berömmande biografi över denne – ett förtroendeuppdrag, ett hedersuppdrag för en scientolog. Men, ack, Armstrong fann dokument så katastrofala för rörelsens trovärdighet att han lämnade den. Nu vill han använda materialet för att bevisa sin anklagelse att Hubbard ständigt har lämnat osanna uppgifter om sig själv. Scientologikyrkan försöker vinna äganderätten till det komprometterande materialet, som Armstrong har ställt under en domstols beskydd.

– Jag insåg att jag hade blivit lurad, säger Armstrong, som karakteriserar scientologin som en beteendeterapi, maskerad som en religion. Hans fru, Jocelyn, som också varit ledare inom rörelsen, säger att de flesta scientologer inte vet vad som pågår inom rörelsen eller hur verksamheten faktiskt bedrivs.

Armstrong upptäckte att Hubbard ljög om sin bakgrund. Hubbard sa alltid att han 1925 – 1929 hade rest i Asien och i södra Stilla havsområdet och där lärt sig "livets hemligheter" av magiker, lamor, präster och vise män, men offentliga handlingar visar att han under de åren var en medelmåttig elev vid en high school. Hubbard påstår sig vara högt utbildad, men han fick lämna George Washington-universitetets tekniska skola efter två år.

Inte heller var Hubbard någon krigshjälte som mirakulöst botade sig själv från nära nog dödliga krigsskador. Han deltog aldrig i någon strid. Efter avskedet från flottan 1946 erhöill han en 40-procentig invalidersättning på grund av bland annat arthrit. Han fortsatte att ta emot denna ersättning långt efter det han enligt egen utsago upptäckt hur man botar sjukdomar.

Medlemsantalet i scientologiorganisationen minskar, som sagt. Är då Hubbards imperium på väg att rasa ihop? Ingen vet hur mycket stryk i

Ron Hubbard

massmedia det tål. Men fortfarande uppvisar många medlemmar stor vitalitet, stridslust och trosvishet. Många är övertygade om att scientologin har hjälpt dem i deras liv och gjort dem till bättre människor.

I januari i år drabbades rörelsen av ett svårt slag, när Hubbards tredje fru, Mary Sue, dömdes till fyra års fängelse för sin inblandning i inbrott i skilda myndigheters lokaler. Ytterligare tio scientologer blev dömda. Inbrotten var en del i ett omfattande spioneri på "fiender" till Scientologikyrkan. Kyrkan har placerat ut tusentals av sitt folk som agenter i olika myndigheter, ambassader, konsulat och i privata organisationer som är kritiska till scientologin.

(Källa till ovanstående uppgifter är främst den amerikanska tidskriften Time, januarinumret 1983.)

Sökarguiden

HELHETSfestival

Karlbergsvägen 32 A. LÖRDAG 28/5 och SÖNDAG 29/5.

Program från 10.30 - 16.30. Inträde: 10:-/dag. Dagarna innehåller: Meditation, yoga, skapande dans, rörelseverkstad, massagedemonstrationer, konst på dia, levande verkstad, dansgruppen Himmel och Jord uppträder lördag kväll. Knytkalas på söndag kväll, fest med dans. För närmare upplysningar kontakta Monica 08/51 33 10, Anna 08/59 92 11 och Tarja på telefon 08/87 27 45.

massagekurs

helgkurs 4 - 5 juni med Monica Gorschnick 10-16.00 Kursen innehåller massage, yoga och meditation samt energibalansering. Information: 08-51 33 10.

Weekend retreat

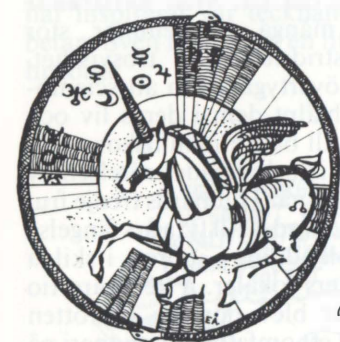
arrangerad av WESTERN BUDDHIST ORDER den 6-8 maj i Stenfors gamla herrgård 8 km norr om Tingsryd. Ytterligare information får du från Giordano Renard på telefon: 0470/19091. Den årliga EUROPEISKA SOMMARRETREATEN 1983 ordnas även i år i Stenfors gamla herrgård 22 juli till den 31 juli. Information och anmälan görs till telefonnr ovan.

Kurslokal centralt

Trevlig, ljus och nyrenoverad lokal uthyres till weekend-kurser och seminarier. Lokalen är på 60 m², med hall, heltäckande matta, scen och centralt beläget, Drottninggatan 85 (Strindbergs Blå Tornet). Kontakta Gita Sellmann 08/11 27 04.

Skicka efter mer information från TANTRA KVINNORNA, Brändövägen 60, 162 40 Vällingby. Tel: 08/739 27 03

RÖRELSEVERKSTAD I

magdaus

med ASTARTE

Lördag-söndag den 7-8 maj kl. 10 - 17.00, Kulturama St Eriksgatan 48, Stockholm För både nybörjare och avancerade. Information: 08/42 47 04 eller 19 49 04.

Franciscus-gruppen

kallar

alla
spiritualister...

till medverkan i "Givandet av dig själv - din livserfarenhet" samt att "Trygga Ramsbergsgården för framtiden"

För ytterligare information beställ broschyr från: Leif Carlsson, Pl 286 Lervik 430 64 Hällingsjö. 0301/324 00.

Cafe Vega

17/5 TOLLY BURKAN - Vem eller Vad är du?
19/5 Marie Lindmark - Astrologi - Självutveckling.
7/6 Peggy Stanley - Att uppfostra barnet medvetet.

WAXTHUSET

20-23 maj EXPLORING RELATIONSHIPS MED Peggy Stanley Tolly Burkan och Lena Kristina. För ytterligare information ring eller skriv till WAXTHUSET, Pl. 318A 760 40 Vaddö, 0175/314 85 (9-10)

Yoga och astrologikurser

startar oregelbundet men ändå under tiden så att du hinner vara med på en av dem. Ring Bert Yoga Jonson på tel: 08-68 84 89 och lämna namn och adress så får du utförligt prospekt. Bergsundsstrand 3, Stockholm... Kom loss med Tauha kvinnorna!!

Skandinavisk Förening för Astrologi

är en ideell förening som skall vara ett forum för alla som är intresserade av astrologi. Som medlem får du tidningen "TIDSKRIFT FÖR ASTROLOGI" som utkommer med 6 nummer/år. Kurser och seminarier kommer även att anordnas. I styrelsen bl a Roland Skogkvist, Lisa Andreasson, Margareta Carris m fl. Skandinavisk förening för ASTROLOGI, Box 3190, 400 10 Göteborg.

SVERIGES ASTROLOGISKA RIKSFÖRBUND

är ytterligare en förening/riksförbund som värnar om astrologin. Går du med som medlem här så får du tidskriften LIBRA gratis (4 nr) samt rabatt på viss astrologisk litteratur och databeräkning av horoskop. Förbundet understöder undervisning och forskning i astrologi och samarbetar med andra länders astrologer och deras organisationer. I styrelsen finner man Anders Ekström, Per Dahlin och Ivan Nilsson. Adressen är: Sveriges Astrologiska Riksförbund, Baskemöllag 3 C, 214 40 Malmö.

Dansfilmer från

Arabvärlden

presenterade av dansetnologen Gita Sellmann på IDRA (Institutet för Dans- och Rörelseantropologi) Drottninggatan 85, 2tr Söndagen den 8 maj kl. 20.00 Information: 08/11 27 04.

Information

får du om du själv skickar in det senast om din organisation eller rörelse. Du bör också ta en titt i NYA ENERGIVÄGEN, som finns gratis på VATTUMANNEN och andra sk New Age-ställen. Skriv till SÖKARGUIDEN, Box 45505, 104 30 Stockholm.

SVERIGES ASTROLOGISKA RIKSFÖRBUND

***** S.A.R *****

EN FÖRENING FÖR DIG SOM ÄR INTRESSERAD AV OCH/ELLER ÄGNAR DIG ÅT ASTROLOGI

Medlemskap innefattar den astrologiska facktidsskriften LIBRA, som innehåller aktuella artiklar för både nybörjare och kvalificerade.

Förbundet medverkar till rabatter vid inköp av astrologisk litteratur och databeräkningar som service till våra medlemmar.

Vi understöder undervisning och forskning i astrologi och samarbetar med andra länders astrologer och deras organisationer.

Förbundet har till uppgift att verka för samordning av de astrologiska grunderna och en seriös utveckling av astrologin.

Som introduktionserbjudande är årsavgiften för 1983 80 kronor. (Fr.o.m 1984 är avgiften 120 kronor.) I denna ingår 4 nummer av LIBRA per år.

Samtidigt meddelas här att LIBRA fr.o.m 1984 endast utkommer som medlemstidning, d.v.s normal lösnrmedlemsförsäljning och prenumeration upphör då.

Medlemskap erhåller genom inb. till postgirokonto nr. 93 24 56-7, SVERIGES ASTROLOGISKA RIKSFÖRBUND, Per Dahlin.

Ytterligare upplysningar:

Ordf.
Ivan Nilsson
Malmö
040-11 13 75

Red. ch/kassör
Per Dahlin
Mora
0250-147 04

Sekr.
Anders Ekström
Stockholm
08-783 01 25

SVERIGES ASTROLOGISKA RIKSFÖRBUND
BASKEMÖLLEGATAN 3 C
214 40 MALMÖ

Den annorlunda
BOKHANDELN

Vår &
Sommar
1983

Boknytt.
Skivor &
Kassetter.
Special-
erbjudanden.

Beställ
vår nya katalog!
Ring 08-639669.

BOOKSHOP
EAST & WEST

Nybrogatan 26
114 39 Stockholm

Östermalmstorg

mov, inte om vi vill att civilisationen skall bestå. Vi kan utnyttja de förnyelsebara tillgångar som finns, och vi kan återvinna metaller ur skrotet. Vi kan bli sparsamma. Vi har vårt öde i egna händer. Civilisationen är inte dömd till undergång på grund av brist på metaller och energi. Vi får börja rota i våra skrotupplag och ta tillvara det vi tidigare slängt, förvandla det och återbruka det. Energikällor finns det gott om. Asimov tror mest på vätefusion, som inte ger farligt avfall. Men den tekniken är ännu inte utvecklad. Även solstrålningen, "trygg och permanent", kan ge energi i mängder.

Miljöförstörelsen är ett hot, befolkningsexplosionen ett annat. Men vi klarar dem. Vi måste.

Isaac Asimov är alltså optimist. "Det förefaller mig", skriver han, "som om det inte finns *en enda* katastrof som inte kan undvikas; det finns ingenting som hotar oss med nära förestående förintelse på sådant sätt att vi inte kan göra något åt saken."

SM

Gandhi Forts

är en personlig Gud för dem som behöver känna Hans beröring, ändå är Han också den renaste substans. Han helt enkelt Är för dem som har tro...

Inte alla religiösa lärare har intresserat sig för livet i dess helhet, det individuella och det sociala, det moraliska och det materiella, med Guds rike i himmelen och inom oss och riket på jorden. Gandhi skrev: "Jag tror inte att andliga lagar verkar blott inom ett särskilt eget område. Tvärtom uttrycker de sig i det vanliga livet. De påverkar sålunda de ekonomiska, sociala och politiska områdena." För Gandhi var liksom för genomsnittsmänniskan livet "här" lika viktigt som livet "efter detta", och det fanns ingen motsättning mellan hans tro och verksamhet. Som Maulana Azad har sagt: "Det var en grundläggande princip som Gandhi hade, att vi inte endast skall sträva efter sanningen och rättvisan, utan vi måste också begagna medel som är sanna och rättvisa. Det finns ingen annan väg för världen i dag än att vända sig till Gandhis läror, om vi skall kunna undgå fördärvet."

person, som du kan göra något för, betyda något för. Kanske en äldre eller ett barn.

Men, tillägger han, ingen vet själv vad han utträttat och vad han ger mänskligheten. Det är fördolt för oss och lär så förbli, även om det någon gång tillstådes oss att se en liten glimt av det för att vi inte skall tappa modet.

Den läkare som, lydande sin inre kallelse, hade gått ut i en av jordens tyngsta och mest påfrestande uppgifter, hade sagt en gång, när hans själ var djupt bedrövd: "Endast i sällsynta stunder har jag känt verklig glädje över att leva. Jag kunde inte annat än sorgset leva mig in i all den smärta, som jag såg runt omkring mig, inte bara människornas, utan hela skapelsens. Från denna gemenskap i lidande har jag aldrig sökt dra mig undan."

Den mannen somnade stilla in i sitt älskade Lambarene efter en lång arbetsdag. En världsdal sörjde, en värld höll andan, medan rapporterna från sjuklägret gick ut över etern. Sist kom livläkarens dystra bulletin: "Allt hopp är ute!" Men hade mänskligheten verkligen förlorat ett hopp, när Albert Schweitzer dog, mätt av arbete och år?

Tvärtom hade väl ett nytt hopp fötts, därför att lyhörda unga människor av alla nationer fått ett tydligt exempel i vår tid statuerat, att tjänande, uthållig kärlek är mänsklighetens enda framkomliga väg till universell fred och gemenskap.

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget

VATTUMANNEN

Bokhandel – Informationscenter
i den Nya Tidsåldern

Vi har böcker inom:

- Alternativ vetenskap
- Astrologi
- Buddhism
- Ekologi
- Healing
- Hinduism
- Humanistisk psykologi
- Hälsa
- Kinesisk filosofi
- Kosmologi
- Meditation
- Modern filosofi & religion
- Mytologi
- Naturreligioner
- Parapsykologi
- Sagor
- Sociala experiment
- Spådom
- Sufism
- Tarot
- Ufo
- Yoga
- Zen

Välkommen in och hämta
eller ring efter vår nya,
omfattande katalog
Vinter/Vår 1982-83.

Butik: Drottninggatan 83
Telefon: 08-1096 15 (butik)
08-1069 15 (kontor)
Öppet: 11.00-18.00 vardag
10.00-14.00 lördag

Annonsera i Sökaren!

Söker Du...

- Vidare kunskap om Dig själv.
- Perspektiv på egen växt och utveckling.
- Personligt syfte och djupare livsmening.
- Utbildad psykolog som partner för samtal.
- Djupare förståelse för och hjälp till bearbetning av personlig kris.

Kontakta

**Jan Romander för
astrologisk konsultation**
Tel: 08-42 61 39

Var inte rädd för självförbränning!

Av Bill Nilsson

Självförbränning innebär att en människa plötsligt blir en levande fackla och på kort stund förvandlas till en hög aska. Det vore inte bara oturligt att råka ut för detta, utan det vore också märkligt. Till det märkliga hör att det inte finns någon orsak till förbränningen och att det omgivande rummet kan förbli helt oskadat. Till och med kläder och skor på den som brunnit upp förblir helt intakta.

Så märkliga berättelser finns det naturligtvis anledning att undersöka närmare, och det är vad Philip Klass, den bekante ufologen, har gjort, och han redogör för sina resultat i sin bok *UFOs Explained*. Han utgår ifrån en av de mest dramatiska skildringarna på detta område. Den finns återgiven i en bok av Brad Steiger och Joan Writenour.

Till det särskilt dramatiska hör att tre olika män förvandlades till aska vid samma klockslag, på samma dag under oförklarliga omständigheter och på tre helt olika geografiska orter! I det första fallet var det klockan 13.14 i tidszonen väster om Irland den 7 april 1938. Lastångaren *S.S. Ulrich* färdades där, och dess andre styrman, F.E. Phillips, upptäckte vid denna tidpunkt att fartyget hade råkat ur kurs. Han begav sig till styrhytten, där han till sin fasa fann att rorsmannen, John Greeley, hade förvandlats till en förkolnad rest. Men märkligt nog fanns det i övrigt inga tecken på eld i styrhytten. T.o.m. mannens skor rapporterades vara helt opåverkade av flammorna. Läkare förklarade senare, enligt författarna, att den stackars rorsmannen hade stekts inifrån och ut.

Långt öster om *S.S. Ulrich*, i nästa tidszon, inträffade samtidigt, kl. 14.14, att polisen åkte för att undersöka en bilolycka med en lastbil som kommit av vägen utanför byn Upton-by-Chester. I förarhytten fann de förkolnade rester av föraren George Turner. Även här saknades i övrigt varje spår av någon eld. I nästa tidszon österut inträffade samtidigt en liknande händelse i Nijmegen kl. 15.14. En man som på måningom kunde identifieras som William Ten Bruik hittades i en Volkswagen förbränd till oigenkännlighet. I övrigt fanns absolut inget tecken på eld i bilen. Bilkädlarna var inte ens smutsiga.

Philip Klass började med att ringa till ett informationskontor som finns inom den amerikanska sjöfarten i Washington. Han frågade om det var möjligt att få reda på vilket land som *S.S. Ulrich* hade varit registrerat på under år 1938. Tjänstemannen som han talade med, Harry Hamann, försäkrade att det skulle gå snabbt att ta reda på detta, men det dröjde flera timmar innan han ringde tillbaka. Han förklarade

då att han gått igenom det register som Lloyds i London för över alla fartyg. När han inte hittade någon *S.S. Ulrich* för år 1938 kontrollerade han också för år 1939 och 1940 och sedan bakåt i tiden ända till år 1928 – utan att hitta någon *S.S. Ulrich*. Därefter hade han gått igenom ytterligare två oberoende register med samma resultat. Han sade att om *S.S. Ulrich* verkligen hade existerat, så hade fartyget på något sätt undgått att komma med i dessa tre register, som annars brukade anses omfatta alla fartyg som seglade på haven. Klass drog slutsatsen att detta fartyg förmodligen aldrig existerat, och när Brad Steiger fick tillfälle att kommentera de nya uppgifterna, svarade denne att det förmodligen var CIA som försökte följa de verkliga förhållandena.

Klass förtröttades inte utan skrev också till poliskontoren i Upton-by-Chester och i Nijmegen för att undersöka vad som hänt i dessa städer den 7 april 1938. Han fick ganska snart ett svar från polisen i Nijmegen. En polismästare vid namn F. Perrick svarade att det inte var möjligt att undersöka registren för 1938 eftersom de hade blivit förstörda under kriget. Däremot påpekade han att ingen enda Volkswagen hade förekommit på Hollands vägar förrän år 1947, dvs nio år efter det att händelsen hade påståtts inträffa i en sådan bil. I själva verket lär inte den första Volkswagenfabriken ens ha blivit byggd år 1938. Hitler skall ha lagt grundstenen till den första fabriken i maj 1938.

Även ifrån Upton-by-Chester fick Klass uttömmande information. Här visade det sig äntligen finnas åtminstone någon verklighetsförankring till berättelsen om en förbränd bilförare. En lastbilsförare hade nämligen blivit bränd till döds i april 1938. Däremot fanns en del misstag i skildringen av Steiger och Writenour. Föraren hette inte George Turner som de skrivit utan Edgar Beattie, händelsen inträffade inte kl. 14.14 utan omkring kl. 17.00 och det var inte den 7 april utan den 4 april. Men den viktigaste skillnaden var att hela lastbilen hade fattat eld när den krockat med en liten bro. Ett ögonvittne misslyckades med att rädda föraren på grund av att det var omöjligt att öppna dörren till förarhytten med dess glödheta dörrhandtag.

Steiger fick möjlighet att kommentera vad som kommit fram i undersökningen, och han svarade att fartyget kanske inte hette *S.S. Ulrich* utan *S.S. Turtle dove* (Turturduvan). När det gällde uppgiften att det inte fanns några Volkswagenbilar i Holland år 1938, svarade han att en Volkswagen mycket lätt hade kunnat åka över gränsen från Tyskland, vilket ju kanske

varit möjligt om det hade funnits någon Volkswagenfabrik i Tyskland vid den tiden.

Philip Klass avslutar med att skriva att någon dag, när han inte har något bättre att ägna sig åt, skall han kanske undersöka hur det förhåller sig med fartyget *S.S. Turtle dove* – och likaså *S.S. Nonsense*.

Att vara bilförare kan nog ha sina risker, men risken förefaller inte så stor att man plötsligt skall råka ut för en spontan och oförklarlig självförbränning. Mer riskabelt förefaller det då vara att utan vidare acceptera dramatiska berättelser om märkliga händelser. De behöver inte vara helt sanna.

Måndagsgruppen

ABF, Fabiansalen, Sthlm
19.30 varje måndag sedan 31 år.

KULTURREVOLUTION

Utveckla helhet av manligt-kvinnligt, individuellt-kosmiskt genom psykologin och livstolkningen av docent Björn Sjövall i böckerna:
Spänningen som livsform (30:-)
Skapande samspel (30:-)
Humor och mystik (15:-)
Symbolernas bok (30:-)
/en diktbok för vägledning ur kris/
Spänningens dialektik (15:-)
/ett nytt sätt för MEDITATION/
Meditationskort (5:-)

Sätt in förskottsbetalning på postgiro 453872-4, så kommer det beställda portofritt.
Bokförlaget LOGOS, Stockholm.

Kontakt

Jag säljer mina gamla Sökaren 28 nr 1978-1981, Nexus nr 1-20 och Hälsa 1942-1980, samtliga 5-10 kr/st. och önskar samtidigt brevvänner i 20-årsåldern som är intresserade av Martinus kosmologi, hälsokost m.m. Svar till "Våren", Sökaren f.v.b.

ASTRO LOGI

Seriös karaktärstolkning, 250:—

Horoskopet visar Ditt liv och Din personlighet med dess inneboende möjligheter. Det ger en preciserad bild av Dina tillgångar och svårigheter.

Handstilen visar hur långt Du kommit på vägen, vad Du hittills har gjort av de resurser som framträder i horoskopet och i vad mån Du lyckats lösa upp det som hindrar.

Denna kombination av astrologi och grafologi gör det möjligt att på ett mer avpassat och nyanserat sätt tolka Ditt väsen, samt ange vilken som är den för Dig just nu mest angelägnaste utvecklingen.

Sänd uppgift om födelsedatum,
klockslag och plats, samt handstils-
prov till:

Erica Ekedahl

Blombacka 2251
660 60 Molkom

Gåvor

Hans Aulin, Järfälla, 6:–, Karl Heimer Grönte, Nässjö, 3:–, Sigrid Blomberg, Göteborg, 8:–, Thomas Lindström, Uppsala, 23:–, Allan Fluhr, Gävle, 8:–, Viola Johansson, Västerås, 8:–, Mary-Ann Sörlin, Rättvik, 8:–, Lis Robild, Höganäs, 8:–, Perttu Kortelainen, Spånga, 6:–, Eva Andersson, Trollhättan, 23:–, Dan Björk, Staffanörp, 25:–, Britt-Inger Olsson, Bjärnåra, 8:–, Jan Gunnarsson, Stockholm, 48:–, Kent Eriksson, Mariannelund, 48:–, Lennart Carlsson, Västerhaninge, 8:–, ”Det Gröna Hjärtat”, 98:–, Benita Polarsky, Helsingfors, 50:–, Lars Andersson, Kristianstad, 48:–, Birger Andersson, Nässjö, 8:–, Gunnar Tholén, Benidorm, Spanien, 94:–.

Summa kronor 536:-.
Hjärtligt tack! Red

CENTER för HELHETSSYN
och HEALING

Andlig skolning, kurser och
behandlingar
Karin Haraldson

Ringvägen 87, 902 54 Umeå
Tel 090/14 01 11

ÄKTA HOROSKOP

Är du intresserad av horoskop som det går att lita på? Kontakta då mig för närmare information om alternativ, innehåll och aktuella priser. Endast skriftliga horoskop. Bifoga svarsporto på 3:30 om du skriver.

KOSMOBIOLOG KENT SKOGLUND, BLOCKVÄGEN 13, 5 tr.
824 00 HUDIKSVALL, TELEFON 0650/163 89 kl 17 - 18 Må - To.

*Vid adressändring:
uppgi även gamla
adressen!*

Sökaren sänds ut som "posttidning". För detta försändelseslag kräver Postverket att tidningarna lämnas in sorterade efter brevområden och i vissa fall efter postkontor. För att vi skall få den sorteringen automatiskt utförd, när adresserna sätts på kuverten, är adressplåtarna – och registerkorten – ordnade efter postnummer. Det innebär att vi inte kan hitta en prenumerant i registret enbart efter namnet. Vi behöver även veta postnumret.

Tänk alltså på att uppges även den gamla adressen, om Du flyttar!

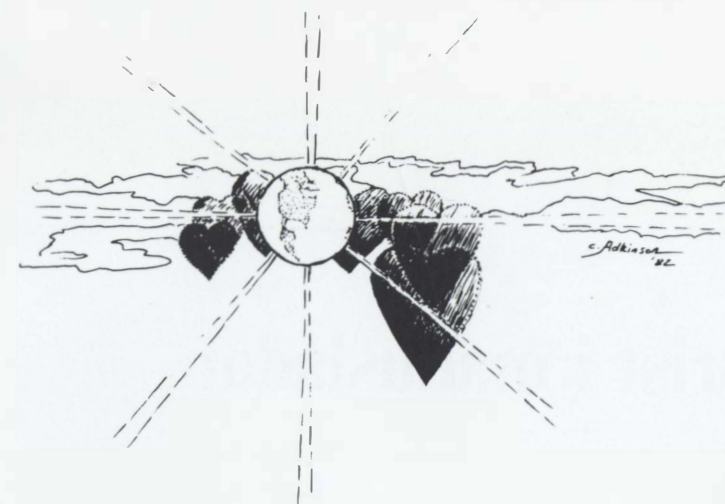
Växters mentala liv

En och annan kanske erinrar sig de experiment som amerikanen Cleve Backster gjorde för något decennium sedan med växter och lögn-detektorer, parapsykologiska försök som han ansåg tyda på att växter har speciella "mentala" egenskaper. Det hela skapade en viss kontrovers, eftersom försök av andra forskare att upprepa experimenten inte gav riktigt likadana resultat.

Nu har dock en saudiarabisk forskare utifrån ett annat perspektiv undersökt växters förmåga, och han har kommit fram till att växter kanske inte direkt kan läsa tankar, men i alla fall har ett minne, vilket i så fall skulle kunna förklara att många tycker sig uppleva särskilda relationer till sina blommor.

Doktor Faisal al Saad, botaniker vid Kung Sauduniversitetets jordbruksskola i Riyadh, har berättat om sina experiment för tidningen Al Riyadh. Han avslöjar att han under sex månader studerat växters liv och leverne och funnit att växter har ett kemiskt nervsystem. Om en person behandlar en växt illa, 'minns' växten detta, tydligen med hjälp av sitt kemiska nervsystem, och man kan med hjälp av potentiometer och kardiograf mäta reaktionerna. Växterna reagerar individuellt på närmanden från olika människor, beroende på hur dessa människor har behandlat dem. Detta skulle kanske också kunna ge en förklaring till Findhorns framgångar.

Bertil Falk

En ny himmel och en ny jord är här.

Kärlek,
fred,
harmoni,
enhet är här;
men vad gör du åt detta?
Bidrar du till att skapa det
genom ditt sätt att leva,
genom att höja ditt medvetande,
genom att finna frid och harmoni inom dig,
eller är du bara en del av det kaos,
den förvirring som råder?
Bidrar du med dina negativa, destruktiva tankar
till dem som redan finns runtom i världen?

Vakna upp,
ge akt på dina tankar
och se till att de är så positiva,
kärleksfulla och konstruktiva
som de någonsin kan vara.

Börja just nu att vänta dig det allra bästa
av livet.

Sök det goda överallt omkring dig,
hos människor du träffar,
i varje situation du befinner dig i.
Du ska verkligen känna och förstå
att allting för något gott med sig
för dem som i sanning älskar Mig
och sätter Mig före allt annat.

Vänta och se hur detta förverkligas,
och försumma aldrig
aldrig att tacka.

Lev livet på detta sätt
 dagligen
 timme för timme
 minut för minut.
 Det är inte ett liv
 som man kan leva bara en dag i veckan
 eller bara när man får lust till det.
 Det är till för de verkligt hängivna
 som är villiga att ge allt för att få allt.

*Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson, Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation*

PROFFEN

Av Sven Rosén

Brist i manuskådan

Sökaren utkommer regelbundet, men ibland är något nummer försenat. Det går alltid att samla ihop tillräckligt med ord och bilder för att fylla ett nummer. Men ibland är det brist i manuskådan, när manuskript skall sändas till sätteriet. Så var fallet i början av mars, när det enligt produktionsplanen var dags att samla ihop texter till nummer 5.

Ett fyrtiotal (!) artiklar var lovade av olika skribenter, och av dessa kunde omkring 25 komma lagom till nummer 5. Men inte många manus flöt in. Flitiga Åsa sände sina utlovade bidrag förstås. Men andra uteblev. Vad gör man då? Jag skrev litet själv – men kontorsgöromålen tar mycket tid – jag väntade några dagar, men inga fler manus kom.

Lösningen blev att plocka i äldre årgångar av Sökaren. Jag valde ut fyra goda artiklar från 60-talet: en om Gandhi, en om Dadaji, en om Albert Schweitzer samt en, kort, om Sorokin. En del av er har läst dem förut, men nästan alla har glömt dem, säkert. Och det är väl inte mer än ett par hundra prenumeranter kvar av de cirka 1 200 – 1 300 som läste Sökaren under 60-talet.

Akut brist i manuskådan är en ovanlig åkomma på Sökaren. Men lätt är det ändå inte att fylla sidorna i varje nummer. Egentligen förvånar det mig att så relativt få, som har något bra att komma med, är ivriga att publicera sig i denna tidskrift. Man kunde tycka att

de skulle bli väldigt glada över att kunna föra ut sina tankar i en svensk tidskrift för sanningssökande människor. Men i stället är det trögt... Man ber och ber, man får halvt löfte, eller helt löfte, om artikelbidrag, men det blir inget, eller det tar lång tid. Intresset är inte tillräckligt stort.

Kan man hoppas på större entusiasm hos potentiella medarbetare i framtiden? Så värst mycket mer att plocka ur 60-talets Sökaren finns inte. Mycket har redan tryckts om, något i boken *Vår tids mirakler*, något i mina böcker *"Flygande tefat"* – vad säger vetenskapen? och *Det "övernaturliga"* och *vår världsbild*, något i *Alternativ tro*, två volymer, något i 10-årsjubileumsnumret 1974 och något har plockats precis som nu för att fylla ut, när det inte har funnits tillräckligt med manus.

Ur 70-talets nummer vill jag ännu inte börja välja för omtryck.

Kanske är 10 nummer per år – det har dock varit bara nio tidningar de senaste tre åren av ekonomiska skäl – för mycket. Kanske vore det bättre att gå in för åtta?

Annars vet jag en lång rad personer som skulle kunna berika tidskriftens innehåll med sin penna, om de vore intresserade. Ifall de är tillräckligt intresserade för att läsa detta, vet de nog själva vilka de är. Kanske kan dessa rader då vara dem ett incitament?

SM

Nr 5, 1983

SM:	
<i>Människan på jorden i Isaac Asimovs perspektiv</i>	2
Åsa Freij:	
<i>Shali Parsons från Briarpatch</i>	6
Åsa Freij:	
<i>Edward de Bono om lateralt tänkande</i>	8
Åsa Freij:	
<i>Barbara Findeisen om religion och psykoterapi</i>	10
Åsa Freij:	
<i>James Robertson om ny syn på arbete</i>	13
D. Scott Rogo:	
<i>Sovjetisk paravetenskap</i>	14
Sri Devadoot Vidyarthi:	
<i>Mahatma Gandhi</i>	18
J. P. Vaswani:	
<i>Vår älskade Dadaji</i>	20
Agne Windmark:	
<i>Han lärde oss vördnad för allt liv</i>	22
SM:	
<i>Att studera altruistisk kärlek</i>	25
Lama Yeshe:	
<i>Upplösning</i>	26
SM:	
<i>L. Ron Hubbard</i>	33

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansv. utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgratan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054/ 11 16 89

Prenumerationspris:
Helår (10 nr) 102:-
Halvår 54:-

Postgiro: 70 60 47-8
Bankgiro: 372-8128

Annonspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1 000:-, halv sida 600:-, små-
annonser, 20:- per spalt-cm, men
minst 60:-.

Tryck Prinkipo, Stockholm

ISSN 0038-0504

Brist i manuskådan